

20.08.2025

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli

Tuomiokapitulin istunto

Kokousaika	20.08.2025 09:15 - 20.08.2025 15:24	Kokoustauko klo 12:45–14:05.
Kokouspaikka	Tuomiokapituli, Bulevardi 16 B, V kerros	
Osallistujat	Teemu Laajasalo	piispa, puheenjohtaja
	Marja Heltelä	tuomiorovasti, vpj. poissa § 10–13 käsittelyjen ajan. (HL 28 § 1 mom. 7 kohta)
	Anna Saurama	maallikkojäsen
	Anna-Maija Viljanen-Pihkala	pappisasessori, poissa § 10–13 ja § 23–24 käsittelyjen ajan. (HL 28 § 1 mom. 7 kohta)
	Jukka Pakarinen	pappisasessori
	Ritva Saario	lakimiesasessori, istunnon sihteeri § 24–26 käsittelyjen ajan
	Reijo Liimatainen	hiippakuntadekaani
Läsnäolo-oikeutetut	Signe Jauhiainen	hiippakuntavaltuuston pj.
Sihteeri	Antti Luoma	notaari, poistui istunnosta § 24 käsittelyn aikana klo 15:10

20.08.2025

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli

§ 1 Kokoustiedot

Kokouksen avaus

Piispa Teemu Laajasalo avasi istunnon.

Jukka Pakarinen luki Apostolien tekojen luvusta 28:11–16.

Laulettiin virsi 460.

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Esitys Kokous todetaan laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös Todettiin kokous laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskijoiden valinta

Esitys Pöytäkirjantarkastajaksi valitaan Jukka Pakarinen.

Päätös Päätettiin yksimielisesti esityksen mukaisesti.

20.08.2025

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli

§ 23 Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvoston varapuheenjohtajan kirje, joka koskee tuomiokapitulin 21.5.2025 tekemää päätöstä julistaa seurakunnan kirkkoherran virka haettavaksi välittömällä vaalilla

Diaarinumero DHEL/131/01.01.01/2025

Esittelijä Lakimiesasessori Ritva Saario

Perustelut Seurakuntaneuvoston varapuheenjohtajan kirje

Tuomiokapituliin on toimitettu 2.6.2025 päivätty Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvoston varapuheenjohtajan allekirjoittama kirje, jonka hän on lähettänyt seurakuntaneuvoston puolesta. Kirjeessä on pyydetty tuomiokapitulia ilmoittamaan näkemyksensä siihen, onko tuomiokapitulin 21.5.2025 4 § tekemässä päätöksessä tapahtunut asiavirhe, ja mikäli näin todetaan tapahtuneen, poistamaan virheellisen päätöksensä ja ratkaisemaan asian uudelleen hallintolain 50 §:n nojalla. Kirjeen liitteenä on 26.5.2025 päivätty muistioluonnos, johon on kirjattu kysymyksiä piispa Laajasalolle ja jossa on yhteenvetona katsottu, että tuomiokapitulin päätös kirkkoherran vaalista sisältää asiavirheen. Liitteenä on lisäksi tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvoston edellistä kirkkoherran vaalia koskeva pöytäkirjanote 4.12.2017 kirkkoherranviran erityisistä tarpeista ja pyyntö välillisestä vaalista.

Kirjeen liitteenä on mainittu myös piispa Laajasalon keskustelualustus 2.6.2025, jota ei kuitenkaan ollut liitetty tuomiokapitulille toimitettuun kirjeeseen. Tuomiokapituliin ei myöskään ollut toimitettu asiaa koskevaa seurakuntaneuvoston pöytäkirjanotetta.

Pöytäkirjanote pyydettiin erikseen tuomiokirkkoseurakunnasta. Pöytäkirjanotteesta kävi ilmi, että seurakuntaneuvosto oli äänin 10-3 päättänyt olla merkitsemättä tiedoksi piispan kirjallisia vastauksia sekä olla lähettämättä muistion lisäksi piispan vastauksia tiedoksi tuomiokapitulille. Tällaista menettelyä on pidettävä hallintolain 6 §:ssä säädettyjen hyvän hallinnon oikeusperiaatteiden, erityisesti objektiviteettiperiaatteen kannalta ongelmallisena.

Asiavirheen korjaaminen ja oikaisuvaatimus

Tuomiokirkkoseurakunnan kirjeen voidaan katsoa täyttävän oikaisuvaatimuksen tunnusmerkistön. Kysymyksessä on päätöksen tehneelle viranomaiselle osoitettu kirjallinen pyyntö käsitellä pyynnössä yksilöity päätös uudelleen ja arvioida sen lainmukaisuus. Liitteenä olevassa muistioluonnoksessa on esitetty perusteluja sille, että viranomaisen

20.08.2025

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli

päätöksessä olisi virhe. Virheellinen päätös on pyydetty poistamaan ja ratkaisemaan asia uudelleen.

Oikaisuvaatimukselle ei ole säädetty tarkkoja muotovaatimuksia, joten asiakirjaa on sen sisällön perusteella oikaisuvaatimuksen tunnusmerkkien täyttyessä käsiteltävä oikaisuvaatimuksena, vaikkei sitä olisi oikaisuvaatimukseksi otsikoitu.

Oikaisuvaatimuksen tekemisestä ja käsittelystä säädetään kirkkolain 12 luvussa. Kirkkolain 12 luvun 4 §:n nojalla päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta.

Tuomiokapitulin kirkkoherran viran haettavaksi julistamista ja vaalitapaa koskeva päätös on valmistelua, eikä siihen kirkkolain 12 luvun 4 §:n nojalla saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta. Asia on sen vuoksi jätettävä tutkimatta. Tutkimatta jättäminen tarkoittaa, että oikaisuvaatimusta ei voida sisällöllisesti käsitellä eikä sen perusteisiin voida ottaa kantaa.

Hallintolain 50 §:n mukaan asiavirheen korjaamisen edellytyksiä ovat päätöksen perustuminen selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen väärään lain soveltamiseen, päätöstä tehtäessä tapahtuneeseen menettelyvirheeseen taikka uuteen selvitykseen, joka voi olennaisesti vaikuttaa päätökseen. Hallintolain asiavirheen korjaamista koskevat säännökset on tarkoitettu ilmeisten ja selvien virheiden korjaamiseen, eikä asiavirheenä voida asianosaisen vaatimuksesta käsitellä ja korjata lain tulkintaan ja soveltamiseen liittyviä oikeudellisia erimielisyyksiä. Tämä periaate on todettu myös hallintolakia koskevassa hallituksen esityksessä (HE 266/2009 vp.), jossa korostetaan, että on tärkeää varmistua siitä, ettei hallintoviranomaisille siirrettäisi hallintotuomioistuimille luonnostaan kuuluvien varsinaisten oikeusriitojen ratkaisemista.

Tässä tapauksessa seurakuntaneuvosto on katsonut, että säännöksiä olisi tulkittava toisin kuin tuomiokapitulin kirkkolain 8 luvun 18 §:n nojalla tekemässä päätöksessä ja piispan seurakuntaneuvoston kokoukseen toimittamassa kirjallisessa alustuksessa on tehty. Kysymys on laintulkintaa koskevasta oikeudellisesta kysymyksestä, joka ei täytä hallintolain 50 §:n asiavirheen määritelmää ja jota ei sen vuoksi voida asianosaisen vaatimuksesta käsitellä mainitun säännöksen tarkoittamana asiavirheenä, vaan se kuuluu hallinto-oikeuden toimivaltaan ja muutoksenhakumenettelyn piiriin. Kirkkolain 12 luvun 7 §:n mukaan vaalin tuloksen vahvistamista koskevaan päätökseen saa hakea valittamalla muutosta: 1) asianosainen, vaalissa ehdokkaana ollut henkilö ja valitsijayhdistys sillä perusteella, että päätös on lainvastainen; 2) jokainen vaalissa äänioikeutettu henkilö sekä seurakuntavaaleissa ja kirkkoherran välittömässä vaalissa seurakunnan jäsen sillä perusteella, että vaali on toimitettu virheellisessä järjestyksessä ja tämä on saattanut vaikuttaa vaalin tulokseen.

20.08.2025

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli

Esitys

a) *Todettaneen*, että tuomiokapitulille toimitettua kirjettä on pidettävä sisällöltään oikaisuvaatimuksena, joka kohdistuu tuomiokapitulin 21.5.2025 tekemään päätökseen vaalin toimittamisesta välittömänä vaalina. Kysymys on valmistelua koskevasta päätöksestä, johon on kirkkolain 12 luvun 4 §:ssä säädetty oikaisuvaatimus- ja valituskielto. Kirkkolain 12 luvun 4 §:n nojalla asia on jätettävä tutkimatta.

b) *Todettaneen*, että hallintolain asiavirheen korjaamista koskevat säännökset on tarkoitettu ilmeisten ja selvien virheiden korjaamiseen, eikä asiavirheenä voida asianosaisen vaatimuksesta käsitellä lain tulkintaan ja soveltamiseen liittyviä oikeudellisia erimielisyyksiä. Tässä tapauksessa kysymys ei ole hallintolain 50 §:ssä tarkoitettua asiavirheestä vaan laintulkintaa koskevasta asiasta, johon ei voi soveltaa asiavirhettä koskevia säännöksiä.

c) *Tarkastettaneen* pöytäkirja tältä osin istunnossa.

Asian käsittely

Anna Saurama esitti asian palauttamista valmisteluun seuraavasti: "Esitän, että tämä asiakohta palautetaan valmisteluun, jotta tuomiokapituli tutkii, onko sen 21.5.2025 4 § tekemässä päätöksessä tapahtunut asiavirhe, kuten tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvoston kirjeessä, joka on ymmärrettävä asianosaisen tekemäksi hakemukseksi asiavirheen korjaamisesta, pyydetään."

Marja Heltelä ilmoitti kannattavansa Sauraman esitystä päätöksen palauttamisesta valmisteluun.

Suoritettiin äänestys asian palauttamisesta valmisteluun. Asian käsittelyn jatkaminen sai 4 ääntä. Asian käsittelyn jatkamisen puolesta äänestivät Teemu Laajasalo, Reijo Liimatainen, Ritva Saario ja Jukka Pakarinen. Asian käsittelyn palauttaminen valmisteluun sai 2 ääntä. Valmisteluun palauttamisen puolesta äänestivät Marja Heltelä ja Anna Saurama.

Jatkettiin asian käsittelyä.

Anna Saurama teki vastaesityksen seuraavasti:

"Esitän, että tuomiokapituli toteaa päätöksessään 21.5.2025 4 § tapahtuneen hallintolain 50 pykälän mukaisen asiavirheen, poistaa ko. virheellisen päätöksensä ja ratkaisee asian uudelleen."

Marja Heltelä ilmoitti kannattavansa Sauraman vastaesitystä.

20.08.2025

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli

Suoritettiin äänestys. Pohjaesitys sai 4 ääntä. Pohjaesityksen puolesta äänestivät Teemu Laajasalo, Reijo Liimatainen, Ritva Saario ja Jukka Pakarinen.

Anna Sauraman vastaesitys sai 2 ääntä. Vastaesityksen puolesta äänestivät Marja Heltelä ja Anna Saurama

Anna Saurama ja Marja Heltelä jättivät eriävän mielipiteen seuraavasti: "Päätösesittelyssä asiavirhettä on käsitelty ainoastaan siitä näkökulmasta, onko kyse ilmeisen väärästä lain soveltamisesta. Asia olisi pitänyt tutkia myös hallintolain 50 §:n 1 ja 3 kohtien näkökulmasta; onko päätös perustunut selvästi virheelliseen ja puutteelliseen selvitykseen, ja onko päätöstä tehtäessä tapahtunut menettelyvirhe.

Piispan tehtyä vastaesityksen vaalitavasta 21.5.istunnossa, olisi Tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvostoa tullut kuulla heidän esittämänsä välillistä vaalia koskevan pyynnön epäämisen perusteista - kuten on aiemmin menetelty. Tuomiokapituli on hallintolain 31 §:n nojalla ollut velvollinen hankkimaan päätöksensä perusteeksi riittävän selvityksen ja 34 §:n nojalla kuulemaan seurakuntaneuvostoa sen pyynnön hylkäämiseksi harkituista perusteluista ennen asian ratkaisemista. Vastaesityksen sijaan olisikin pitänyt 21.5. esittää asian palauttamista valmisteluun, sillä nyt seurakuntaneuvostoa ei ole kuultu em. perusteista.

Lisäksi, kuten seurakuntaneuvoston kirjeestä käy ilmi, tuomiokapituli ei ole päätöksessään esittänyt sellaista erityistä syytä, jonka nojalla se voisi ratkaista vaalitavan seurakuntaneuvoston pyynnöstä poikkeavalla tavalla. Päätökseksi tulleen piispan vastaesityksen ei voida katsoa sisältävän sellaista arviota seurakunnan edusta ja tarpeesta, joka poikkeaisi seurakunnan omasta arviosta, jonka nojalla voitaisiin perustella päätymistä seurakuntaneuvoston pyynnön epäämiseen.

Edellä esitetyn perusteella katson, että kapitulin olisi pitänyt tutkia, tapahtuiko sen päätöksessä 20.5.2025 4 § asiavirhe. Sen johdosta en voi yhtyä tähän tuomiokapitulin päätökseen."

Päätös

Päätettiin esityksen mukaisesti.

Toimenpiteet

Pöytäkirjanote: Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto

Muutoksenhaku

- a) Valitusosoitus liitteenä.
- b) Päätökseen ei hallintolain 53 §:n nojalla saa hakea muutosta valittamalla.
- c) Päätökseen ei kirkkolain 12 luvun 4 §:n nojalla saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta.

20.08.2025

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli

2.6.2025

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli

Dnro

DHEL/131/01.01.01/2025

Asia

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli päättänyt kokouksessaan 21.5.2025 4 § (DHEL/131/01.01.01/2025) julistaa Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan viran haettavaksi välittömällä vaalitavalla piispa Teemu Laajasalon kokouksessa tekemän vastaesityksen mukaan, vastoin Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvoston kokouksessaan 7.4.2025 esittämää perusteltua pyyntöä välillisestä vaalitavasta.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto on kokouksessaan 2.6.2025 keskustellut piispa Teemu Laajasalon kanssa päätöksen perusteita koskevan muistion pohjalta (liite1). Kokouksessa piispa esitti keskustelualustuksen myös kirjallisesti (liite 2).

Edellä olevaan viitaten Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto pyytää kunnioittavasti Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulia ilmoittamaan näkemyksensä siihen,

1. onko tuomiokapitulin päätöksessä 21.5.2025 4 § tapahtunut asiavirhe; ja, mikäli tuomiokapituli päätyy toteamaan asiavirheen tapahtuneen,
2. poistamaan virheellisen päätöksensä ja ratkaisemaan asian uudelleen hallintolain 50 § nojalla.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvoston puolesta

Helsingissä 2.6.2025

Lari Ahokas

varapuheenjohtaja

Liitteet

1. Muistio 26.5.2025
3. Piispa Teemu Laajasalon keskustelualustus 2.6.2025

26.5.2025

Tausta

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli on kokouksessaan 21.5.2025 4 § (DHEL/131/01.01.01/2025) päättänyt julistaa haettavaksi Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran viran tuomiokapitulin puheenjohtajan, piispa Teemu Laajasalon kokouksessa tekemän vastaesityksen mukaisesti välittömällä vaalitavalla, vastoin pohjaesitystä, seurakuntaneuvoston pyytämää välillistä vaalitapaa.

Piispa Laajasalon vastaesityksen perustelut

Piispa Laajasalon perustelut tuomiokapitulin päätökseksi tullee vastaesitykselleen ovat seuraavat:

”Välitön kirkkoherranvaali eli niin sanottu kansanvaali on ensisijainen vaalitapa ja toteuttaa parhaiten kirkkolaissa edellytettyjä seurakuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Välitön vaali tuo koko seurakunnalle ja erityisesti valitulle kirkkoherralle näkyvyyttä, joka antaa hyvät edellytykset luoda yhteyksiä seurakuntalaisiin ja alueen toimijoihin heti virkauran alussa. Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kohdalla tämä on erityisen merkityksellistä seurakunnan erityisaseman vuoksi. Suoraan seurakuntalaisilta saatu valtuutus antaa myös vahvan mandaatin toimia seurakunnan johtajana ja työskennellä yhteistyössä seurakuntaneuvoston kanssa.”

Vastaesityksen perustelut voidaan jaotella seuraavasti:

1. Vaalitapojen ensisijaisuus
2. Vaalitapojen paremmuus
3. Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan erityisasema

Perusteluja tarkastellaan alla jaottelun mukaisesti.

1. Vaalitapojen ensisijaisuus

Välillinen kirkkoherranvaali otettiin käyttöön Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa 1.1.2014 voimaan tulleella kirkkolain 8 luvun 1 § muutoksella 797/2013. Vuoden 2023 kirkkolain ja kirkkojärjestyksen uudistuksessa kirkkoherran vaalia koskevat säännökset siirtyivät kirkkolaista nykyisen kirkkojärjestyksen (657/2023) 8 lukuun (vrt. Kirkkohallituksen esitys kirkolliskokoukselle kirkkojärjestyksen uudistamiseksi 11/2020). Uudistuksen seurauksena kirkkoherran vaalitapaa koskevat säännökset eivät kuitenkaan olennaisesti muuttuneet, minkä takia alkuperäisen lakiesityksen esityöt soveltuvat vielä lain tulkinnan pohjaksi.

Kirkkolain 797/2013 esitöiden (Hallituksen esitys kirkkolain muuttamisesta, HE 47/2013) tavoitteita ja keskeisiä ehdotuksia käsittelevästä osiosta 2.2 käy ilmi, että välittömän vaalin ”ensisijaisuus” kirkkolaissa viittaa välittömän vaalin asemaan oletusarvoisena menettelynä, sillä lakimuutoksen seurauksena seurakunnan jäsenten tai luottamushenkilöiden on ollut erikseen pyydettyä tuomiokapitulilta välillistä vaalia.

26.5.2025

Lain esitöiden sanamuodoista käy ilmi, että vaalitavat on tarkoitettu toisilleen vaihtoehtoisiksi. Esitöissä ei oteta kuitenkaan kantaa vaalitapojen keskinäiseen preferenssijärjestykseen välittömän vaalin oletusarvoisuutta lukuun ottamatta.

Sitä vastoin esitöissä todetaan eksplisiittisesti, että seurakunnalla on oikeus valita kahdesta vaihtoehtoisesta vaalitavasta itselleen tarkoituksenmukaisempi tai paremmin etuaan palveleva:

”Kirkkoherranvaalia koskevia kirkkolain säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi siten, että kirkkoherranvaalissa olisi käytettävissä kaksi vaihtoehtoista vaalitapaa, joista seurakunta voisi valita itselleen tarkoituksenmukaisemman. Seurakunnat poikkeavat merkittävästi toisistaan muun muassa äänestysaktiivisuuden osalta, eikä sama vaalitapa sovellu yhtä hyvin käytettäväksi kaikissa seurakunnissa. [--] Vaihtoehtoisten vaalitapojen avulla voidaan paremmin ottaa huomioon seurakuntien erilaiset tarpeet ja harkita, mikä palvelee parhaiten seurakunnan etua.” (alleviivaus lisätty)

Kirkkohallitus on selventänyt lain tulkintaa ohjeellaan ”Kirkkoherranvaalin hallintomenettely” (Kirkko ja toiminta 23, 2015), jossa todetaan:

”Päätöksen siitä, että kirkkoherra valitaan välillisellä vaalilla, tekee hiippakunnan tuomiokapituli. Se voi omassa harkinnassaan ottaa seurakunnan toimielimen perustelujen lisäksi huomioon oman näkemyksensä seurakunnan tarpeista. Käytännössä tuomiokapituli voi kuitenkin vain erityisestä syystä ratkaista vaalittavan seurakunnan pyynnöstä poikkeavasti.” (alleviivaus lisätty)

Kirkkohallituksen ohje ohjaa tuomiokapitulia perustamaan harkintansa vaalittavan valinnasta seurakunnan tarpeisiin ja ottamaan huomioon seurakunnan esittämät perustelut. Lisäksi ohje antaa tuomiokapitulille mahdollisuuden perustaa harkintansa vaalittavan valinnasta seurakunnan esittämien perustelujen lisäksi omaan näkemykseensä seurakunnan tarpeista, mutta ohje asettaa tuomiokapitulille tiukemman velvoitteen perustaa seurakunnan esityksestä poikkeava päätöksensä erityisiin syihin.

Seurakunnan edun huomioon ottaminen tuomiokapitulin harkinnassa ja seurakunnan kuuleminen ovat myös ohjaavina periaatteina kirkkoherran vaalin osalta Kirkkohallituksen esityksessä kirkolliskokoukselle kirkkojärjestyksen uudistamisesta (11/2020).

Tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto toteaa, että piispa Laajasalon vastaesityksen välittömän vaalin ensisijaisuus ei ole itsessään riittävä perustelu, vaan päätöksen tulee Kirkkohallituksen ohjeen mukaisesti perustua seurakunnan tarpeisiin.

Kuitenkaan tuomiokapitulin päätökseksi tulleen piispa Laajasalon vastaesityksen perustelujen reaaliargumenteissa ei ole esitetty arviota Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan esittämistä perusteluista poikkeavista, erityisesti tuomiokirkkoseurakuntaa koskevista tarpeista, joiden voisi katsoa

26.5.2025

muodostavan kirkkohallituksen edellyttämän erityisen syyn ratkaista vaalitavan valinta seurakunnan pyynnöstä poikkeavasti. Vastaesityksen perustelujen reaaliargumentit liikkuvat yleisellä tasolla, eivät sisällä yksityiskohdaisia perusteita, eikä niitä ole yksilöity Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan tarpeisiin kohdistuen.

Vastaesityksen perusteluissa viitataan Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan ”erityisasemaan” kuitenkin tarkemmin konkretisoimatta, mikä tämä erityisasema on ja miten se perustelee välitöntä vaalia Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan itse määrittelemiä tarpeita vastaan.

Tuomiokapituli ei ole myöskään muuttanut pohjaesityksessä eikä päätökseksi tullessa vastaesityksessä seurakuntaneuvoston esitystä seurakunnan organisaation kuvauksesta eikä kirkkoherran viran erityisistä tarpeista, vaan ottanut ne molemmissa esityksissä päätöksensä pohjaksi.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto katsookin, että tuomiokapitulin päätös ei sisällä sellaista seurakuntaneuvoston arviosta poikkeavaa arviota seurakunnan edusta ja tarpeesta, jolla seurakunnan perustellusta pyynnöstä poikkeavaa päätöstä voitaisiin erityisin syin perustella.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto kysyy piispa Laajasalolta:

Mikä on Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan tarve, joka antaa tuomiokapitulille erityisen syyn päättää vaalitavasta seurakunnan pyynnöstä poikkeavasti?

2. Vaalitapojen paremmuus

2.1. Hakijoiden kykyjen ja taitojen arviointi

Piispa Laajasalon vastaesityksen perusteluissa viitataan eri yhteyksissä näkemykseen, jonka mukaan välittömästä kirkkoherran vaalista olisi välilliseen vaaliin nähden kirkkoherran valinnassa laadullista etua. Kirkkolain esityöt (HE 47/2013) eivät tällaista toisen vaalitavan paremmuutta tunnista, vaan pikemminkin näkevät eri vaalitavoissa painottuvan eri ominaisuuksia.

Kirkkolain esitöiden nykytilan arvioinnista (osio 1.2.2) käy ilmi, että välillisestä vaalitavasta säättämisen taustalla ovat olleet välittömässä vaalitavassa todetut ongelmat, erityisesti kirkkoherran tehtävänkuvan painottuminen seurakunnan hallintoon ja johtamiseen, sekä välittömän vaalin riittämättömät mahdollisuudet arvioida viran hakijoiden osaamista ja kykyä erityisesti näissä tehtävissä.

Esimerkiksi henkilöarvioinnit ovat lain nojalla salassa pidettäviä, joten välittömässä vaalissa valitsijoilla ei ole mahdollisuuksia saada kaikkea sitä tietoa, jota välillisessä vaalissa virkavastuulla toimivat luottamushenkilöt voivat saada päätöksensä perustaksi.

26.5.2025

Toinen lain esitöissä mainittu seikka, jonka perusteella vaalitavan soveltuvuutta voi arvioida, on äänestysaktiivisuus: ”*Seurakunnat poikkeavat merkittävästi toisistaan muun muassa äänestysaktiivisuuden osalta, eikä sama vaalitapa sovellu yhtä hyvin käytettäväksi kaikissa seurakunnissa.*”

Kuten tuomiokapitulille toimitetusta valmisteluaineistosta käy ilmi, Helsingin tuomiokirkkoseurakunnassa välittömällä vaalilla virkaansa on viimeksi valittu viimeistä edellinen kirkkoherra vuonna 2005, ennen välillisen vaalitavan käyttöönottoa. Kirkkoherran vaalin äänestysprosentti seurakunnassa oli tuolloin 2,23 %, alle neljäsosa tuomiokirkkoseurakunnan seurakunta-vaalien keskimääräisestä äänestysprosentista (esimerkiksi vuonna 2018 10,3 % ja vuonna 2022 9,8 %) alhaisempi. Äänestysprosentti oli myös selvästi alhaisempi kuin viimeaikaisissa kirkkoherran vaaleissa Helsingin hiippakunnassa (Rekola 5,2 %, Pakila 11 %). Edellisen välittömän vaalin jälkeen tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherra on valittu kerran välillisellä vaalilla vuonna 2018. Johtopäätöksenä seurakuntaneuvosto on todennut välittömän kirkkoherran vaalin äänestysprosentin alhaiseksi ja välittömän vaalin seurakunnan tarpeisiin huonosti soveltuvaksi.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto on päättäessään 7.4.2025 pyytää tuomiokapitulilta välillistä vaalitapaa perustellut tätä seurakunnan tarpeista nousevilla paremmilla ja monipuolisemmilla mahdollisuuksilla arvioida hakijoiden kykyjä ja taitoja kirkkoherran viran hoidossa, kuten käy ilmi myös tuomiokapitulin valmisteluaineistosta.

Seurakuntaneuvosto on kiinnittänyt hakijoiden ominaisuuksien arviointiin huomiota myös nimetessään kirkkoherran vaalin valmistelutyöryhmän (10.3.2025). Valmistelutyöryhmä on poikkeuksellisen laajapohjainen, puolet seurakuntaneuvoston jäsenistä, siinä ovat edustettuna voimasuhteiden mukaan seurakuntaneuvoston kaikki mielipideryhmät, ja jäsenten valinnassa on kiinnitetty huomiota yleishallinnollisen asiantuntemuksen lisäksi erityisesti juridiseen, teologiseen ja viestinnälliseen asiantuntemukseen.

Seurakuntaneuvosto katsoo laajapohjaisella valmistelulla toteutetun välillisen vaalin takaavan paremmin hakijoiden ominaisuuksien monipuolisen punninnan ja näin ollen edistävän paremmin hakijoiden yhdenvertaista kohtelua sekä takaavan valinnan laadunvarmistuksen.

Tuomiokapitulin päätökseksi tulleen piispa Laajasalon vastaesityksen b-kohdan mukaisesti välittömässä vaalissa piispa Laajasalo valmistelee vaaliehdotuksen eli tutkii hakijoiden kelpoisuuden ja asettaa heidät vaalisijoille. Voimassa olevan kirkkojärjestyksen (657/2023) 8 luvun 21 § 1 momentin mukaan välittömässä vaalissa vaalisijoille voi asettaa enintään kolme ehdokasta.

Kirkkojärjestyksen 8 luvun 21 § 3 momentin mukaan välillisessä vaalissa tuomiokapituli antaa lausuntonsa hakijoiden kelpoisuudesta ja arvion heidän kyvyistään ja taidoistaan, mutta valintaprosessissa arvioitavien ehdokaiden määrää ei ole rajoitettu. Seurakuntaneuvosto katsookin, että

26.5.2025

välillinen vaali antaa tämän johdosta paremmat mahdollisuudet ottaa huomioon useampia kärkihakijoita.

Yhteenvetona seurakuntaneuvosto katsoo edellä esitetyn nojalla välillisen vaalin antavan paremmat ja monipuolisemmat mahdollisuudet hakijoiden kykyjen ja taitojen arviointiin ja näin ollen palvelevan paremmin seurakunnan etua.

2.2. Seurakuntalaisten osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet

Seurakuntalaisten osallisuus- ja vaikutusmahdollisuuksien riittävä toteutuminen välillisessä vaalissa on huomioitu myös kirkkolain muutoksen esityksissä.

Kirkkolain esitöiden (HE 47/2013) 8 luvun 1 § yksityiskohtaisten perustelujen mukaan seurakuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet tulee ottaa huomioon esimerkiksi kirkkoherran vaalitapaa valittaessa asianmukaisella ja varhaisella tiedottamisella, jotta seurakunnan jäsenillä on mahdollisuus esittää mielipiteensä kirkkoherran vaalitavasta.

Kuten tuomiokirkkoseurakunnan tuomiokapitulille toimittamasta valmisteluaineistosta käy ilmi, Tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto on kiinnittänyt kirkkoherranvaalin valmisteluun ryhtyessään erityistä huomiota seurakuntalaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien toteutumiseen.

Tuomiokirkkoseurakunta on tiedottanut tulevasta kirkkoherran vaalista seurakunnan jäsenille eri viestintäkanavissa ja antanut heille mahdollisuuden esittää mielipiteensä vaalitavasta. Valmisteluaineistosta käy myös ilmi, että seurakuntaan ei ole tullut ainuttakaan kannanottoa kirkkoherran vaalitapaa koskien.

Tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto on tunnistanut ennalta aktiivisen viestinnän tarpeen kirkkoherran välillisessä vaalissa näkyvyyden antamiseksi ehdokkaille ja seurakunnan jäsenten kiinnostuksen herättämiseksi kirkkoherran vaalia kohtaan, jotta välillisen vaalin valitsijat saisivat parhaan mahdollisen evästyksen seurakuntalaisten näkökannoista. Osoituksena huomion kiinnittämisestä viestinnän toteutumiseen on esimerkiksi vaalin valmisteluryhmän nimeämisen yhteydessä (seurakuntaneuvoston kokous 10.3.2025) erikseen nimetty viestintäasiantuntijana työskentelevä luottamushenkilö koordinoimaan vaaliviestintää.

Yhteenvetona voidaan todeta, että tuomiokirkkoseurakunta on tunnistanut välillisen vaalin asettamat tarpeet seurakuntalaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien toteuttamiselle ja ryhtynyt aktiivisiin toimiin näiden täyttämiseksi.

Kirkkoherran vaalitavan valinnassa tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto on painottanut välillisen vaalin suomia mahdollisuuksia kirkkoherran hallinnollisten ja johtamistaitojen monipuolisemman ja

26.5.2025

syvällisemmän arvioinnin tarpeeseen, ja tämän vuoksi päätynyt esittämään Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulille välillistä vaalia. Arvio perustuu seurakuntaneuvoston käsitykseen tuomiokirkkoseurakunnan tarpeista.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto kysyy piispa Laajasalolta:

Koska välittömässä vaalissa valitsijoiden mahdollisuudet arvioida kirkkoherran viran hakijoiden hallinto- ja johtamistaitoja on jo lainsäätäjän taholta todettu rajallisiksi, ja Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan pyyntö välillisestä vaalitivasta on perustunut erityisesti tuomiokirkkoseurakunnan tarpeeseen monipuolisempiin mahdollisuuksiin arvioida hakijoiden kykyä ja taitoa, miten piispa aikoo varmistaa välittömässä vaalissa hakijoiden hallinnollisten ja johtamistaitojen riittävän monipuolisen arvioinnin?

3. Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan erityisasema

Kolmanneksi on syytä tarkastella piispa Laajasalon vastaesityksen perusteluissa mainittua kysymystä Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan erityis-asemasta ja siitä, antaako väitetty erityisasema syyn poiketa vakiintuneesta hallintokäytännöstä.

Päätöstä voidaan verrata hallintokäytäntöön kirkkoherran vaalin vaalitivasta kolmessa viitekehyksessä: 1) muissa Helsingin hiippakuntaan kuuluvissa seurakunnissa; 2) Suomen evankelis-luterilaisen kirkon muiden hiippakuntien tuomiokirkkoseurakunnissa; sekä 3) Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulin aiempaan hallintokäytäntöön Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan aiemmissa kirkkoherran vaaleissa.

3.1. Helsingin hiippakuntaan kuuluvat seurakunnat

Toisin kuin monet muut Suomen evankelis-luterilaisen kirkon hiippakunnat (esim. Espoon tai Tampereen hiippakunta), Helsingin hiippakunta ei ole laatinut kirkkoherran vaalista omaa prosessikuvausta hiippakuntansa seurakuntien käyttöön, joten hiippakunnan tuomiokapitulin hallintokäytäntöä vaalitivasta päättämisessä arvioidaan tässä 2020-luvulla toteutuneiden kirkkoherran vaalien kautta.

Helsingin hiippakuntaan kuuluvissa seurakunnissa on toteutettu kaksitoista kirkkoherran vaalia 2020-luvun aikana.

Näistä vaaleista kymmenen on toteutettu välillisellä (Hämeenkylässä seurakunta 15.1.2021, Kannelmäen seurakunta 15.3.2021, Herttoniemen seurakunta 15.6.2021, Malmin seurakunta 9.11.2021, Pukkilan seurakunta 9.6.2022, Töölön seurakunta 10.11.2022, Vantaankosken seurakunta 21.12.2022, Haagan seurakunta 5.6.2023, Hakunilan seurakunta 24.8.2023, Lauttasaaren seurakunta 7.11.2023) ja kaksi välittömällä vaalitivavalla (Pakilan seurakunta 5.6.2022, Rekolan seurakunta 12.6.2022).

26.5.2025

Välittömällä vaalitavalla vaali on toteutettu Rekolan ja Pakilan seurakunnissa. Molemmissa seurakunnissa päätöksen välittömästä vaalitavasta on tehnyt seurakuntaneuvosto itse (Rekolan seurakuntaneuvosto 27.5.2021, Pakilan seurakuntaneuvosto 9.11.2021).

Yhteenvedona voidaan todeta, että Helsingin hiippakunnassa viimeaikaisena hallintokäytäntönä vaikuttaa olevan, että kirkkoherran vaali toimitetaan seurakunnan pyytämällä vaalitavalla.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto kysyy piispa Laajasalolta:

Koska Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulin oma viimeaikainen hallintokäytäntö on ollut, että kirkkoherran vaali toimitetaan seurakunnan pyytämällä tavalla, mikä on se erityinen syy, joka antaa tuomiokapitulle aiheen poiketa tästä Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan osalta?

3.2. Muut Suomen evankelis-luterilaisen kirkon tuomiokirkkoseurakunnat

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon yhdeksästä hiippakunnasta kaikkiaan kahdeksassa on toimitettu tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran vaali 2020-luvun aikana.

Näistä vaaleista kaikkiaan kuuden tuomiokirkkoseurakunnan nykyiset kirkkoherrat on valittu virkaansa seurakunnan luottamuselimen toimittamalla välillisellä vaalilla, jonka asianomaiset tuomiokapitulit ovat myöntäneet kyseisen seurakunnan omasta pyynnöstä (Mikkelin tuomiokirkkoseurakunta 27.10.2020, Turun tuomiokirkkoseurakunta 18.11.2020, Espoon tuomiokirkkoseurakunta 11.5.2021, Kuopion tuomiokirkkoseurakunta 10.5.2022, Tampereen tuomiokirkkoseurakunta 11.5.2023).

Kahden hiippakunnan osalta vaalitapa on ollut välitön, mutta molemmissa tapauksissa seurakunnan luottamuselinten pöytäkirjoista käy ilmi, että seurakunta itse on päättänyt pyytää vaalin toimittamista välittömänä (Lapuan tuomiokirkkoseurakunta 7.10.2021, Borgå domkyrkoförsamling 28.1.2025).

Yhteenvedona voidaan todeta, että viimeaikainen hallintokäytäntö muissa Suomen evankelis-luterilaisen kirkon hiippakunnissa on ollut, että tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran vaali on toteutettu säännönmukaisesti seurakuntaneuvoston pyytämällä tavalla.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto kysyy piispa Laajasalolta:

Koska viimeaikainen hallintokäytäntö Suomen evankelis-luterilaisen kirkon muissa hiippakunnissa on ollut, että tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran vaali toimitetaan seurakunnan pyytämällä tavalla, mikä on se erityinen syy, joka antaa Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulle aiheen poiketa tästä Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan osalta?

26.5.2025

3.3. Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan aiemmat kirkkoherran vaalit

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnassa on toimitettu kirkkolain muutoksen 797/2013 voimaantulon 1.1.2014 jälkeen yksi kirkkoherran vaali. Tähän kirkkoherran vaaliin Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto pyysi kokouksessaan 4.12.2017 Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulilta välillistä vaalia ja tuomiokapituli päätti vaalin toimittamisesta välillisellä vaalitavalla 20.12.2017.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvoston pyyntö välillisestä vaalitavasta 4.12.2017 on ollut asiaperusteluiltaan oleellisesti samansisältöinen kuin seurakuntaneuvoston 7.4.2025 tekemä pyyntö (LIITE, seurakuntaneuvoston päätös 4.12.2017).

Hiippakunnan lakimiesasessori oli esittelemässä kirkkoherran valintaprosessia seurakuntaneuvoston asettaman kirkkoherran vaalin valmistelutyöryhmän ensimmäisessä kokouksessa 25.3.2025, ja kysyttäessä häneltä viranomaisen neuvoa perustelujen riittävästä tasosta hän ilmaisi näkemyksensä, että hänelle annetun tiedon perusteella seurakunnan valmisteilla olevat perustelut olivat tasoltaan riittävät.

Kuten yllä kohdassa 1 on todettu, piispan vastaesityksen perustelut eivät sisällä sellaisia reaaliargumentteja, jotka viittaisivat yksilöidysti sellaiseen Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan tilanteen olennaiseen muuttumiseen, joka muodostaisivat erityisen syyn ratkaista kysymys kirkkoherran vaalitavasta edelliskerrasta poikkeavalla tavalla.

Päinvastoin tuomiokapituli on ottanut seurakuntaneuvoston pyynnössään esittämän kuvauksen tuomiokirkkoseurakunnan organisaation nykytilasta ja kirkkoherran erityisistä tarpeista oman päätösesityksensä pohjaksi eikä sitä ole piispa Laajasalon vastaesityksessä muutettu.

Lisäksi voidaan todeta, että Helsingin tuomiokirkkoseurakunnassa on toimitettu edellisen kerran tavanomaisen tarkastusaikataulun mukainen piispantarkastus syyskuussa 2021 (seurakuntaneuvoston pöytäkirja 1.11.2021). Myöskään piispantarkastuksen pöytäkirjassa ei ole merkintöjä sellaisista löydöksistä, jotka antaisivat tuomiokapitulille erityisen syyn arvioida seurakunnan tilannetta seurakuntaneuvoston arviosta poikkeavasti, vaan esimerkiksi seurakunnan talouden ja hallinnon tarkastuksessa kuin piispan yhteenvedossakin seurakunnan hallinnollinen tilanne todettiin hyväksi.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto kysyy piispa Laajasalolta:

Koska Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli on Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan edellisen kirkkoherran vaalin yhteydessä vuonna 2018 päättänyt vaalin toimittamisesta välillisenä vaalina oleellisesti samalaisin perustein, mikä on se erityinen syy, joka antaa Helsingin

26.5.2025

hiippakunnan tuomiokapitulille aiheen poiketa tästä nyt Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan osalta?

Yhteenvetona voidaan todeta, että tuomiokapitulin päätökseksi tullut piispa Laajasalon vastaesitys on viimeaikaisen hallintokäytännön vastainen kaikissa kolmessa viitekehyksessä tarkasteltuna.

Yhteenveto

Yhteenvetona Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto katsoo, että Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulin päätös Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran vaalista sisältää asiavirheen seuraavilla perusteilla:

- 1) Päätöksen perustelut nojaavat virheelliseen laintulkintaan välittömän vaalin ensisijaisuuden merkityksestä (kohta 1).

Kirkkolain esitöiden perusteella toisen vaalitavan ensisijaisuus ei tarkoita enempää kuin menettelyn oletusarvoisuutta. Vaalitavat ovat keskenään vaihtoehtoisia. Seurakunnalla on oikeus valita kahdesta vaalitavasta paremmin etuaan ja tarpeitaan palveleva.

- 2) Päätöksen perustelut nojaavat puutteelliseen selvitykseen seurakunnan edusta, joka on lain tulkinnassa keskeinen peruste (kohdat 1 ja 2).

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan pyynnölleen esittämät perustelut kohdistuvat lain tulkinnan, hallinnollisten ohjeiden ja viranomaisen neuvojen perusteella seurakunnan edun kannalta relevantteina pidettäviin kysymyksiin ja ne on perusteltu seurakuntaneuvoston pyynnössä objektiivisesti todennettavissa olevaan, seurakunnan tarpeita koskevaan tosiseikastoon viittaamalla. Tuomiokapitulin päätöksen perusteluilla ei näitä meriittejä ole.

Tuomiokapituli ei ole myöskään muuttanut pohjaesityksessä eikä päätökseksi tullessa vastaesityksessä seurakuntaneuvoston esitystä seurakunnan organisaation kuvauksesta eikä kirkkoherran viran erityisistä tarpeista, vaan ottanut ne molemmissa esityksissä päätöksensä pohjaksi.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto katsookin, että tuomiokapitulin päätös ei sisällä sellaista seurakuntaneuvoston arviosta poikkeavaa arviota seurakunnan edusta ja tarpeesta, jolla seurakunnan perustellusta pyynnöstä poikkeavaa päätöstä voitaisiin erityisin syin perustella.

- 3) Päätös on hallintokäytännön vastainen (kohta 3).

Päätös poikkeaa aiemmasta hallintokäytännöstä paitsi Helsingin hiippakunnan muiden seurakuntien ja Suomen evankelis-luterilaisen kirkon muiden hiippakuntien tuomiokirkkoseurakuntien kohdalla, myös

Luonnos

26.5.2025

itse Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kohdalla, jossa tuomiokapituli on aiemmin olennaisesti samansisältöisin asiaperustein esitetyn pyynnön nojalla päättänyt kirkkoherran vaalin toimittamisesta välillisenä.

Liite

Seurakuntaneuvoston päätös 4.12.2017, 5 §

PÖYTÄKIRJAN OTE

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto

Aika 4. joulukuuta 2017 klo 18 – 19.20

Paikka Bulevardin seurakuntasali, Bulevardi 16 B, 00120 Helsinki

2 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

5 § Lausunto Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran viran erityisistä tarpeista ja pyyntö välillisestä vaalitavasta

Päätös

Seurakuntaneuvosto hyväksyi tehdyin muutoksin lausunnon viran erityisistä tarpeista ja päätti pyytää, että kirkkoherran vaali toimitetaan välillisenä vaalina.

Päätösehdotus

Seurakuntaneuvosto antaa Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulille oheisen liitteen mukaisen lausunnon kirkkoherran viran erityisistä tarpeista ja pyytää, että kirkkoherran vaali toimitettaisiin välillisenä vaalina.

Selostus

Kirkkoherra, tuomiorovasti Matti Poutiainen on jättänyt eroilmoituksen Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulille 1.9.2018 alkaen eläkkeelle siirtymisen vuoksi. Ennen viran auki julistamista tuomiokapituli pyytää

seurakuntaneuvostolta lausuntoa kirkkoherran viran erityisistä tarpeista. Lisäksi seurakuntaneuvosto voi ottaa halutessaan kantaa vaalitapaan.

Kirkkolaki 23:11

”Seurakunnan kirkkoherran valitsevat seurakunnan tässä vaalissa äänioikeutetut jäsenet (kirkkoherran välitön vaali).

Tuomiokapituli voi kirkkovaltuuston tai seurakuntaneuvoston pyynnöstä päättää, että kirkkoherra valitaan vaalilla, jonka toimittaa kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto (kirkkoherran välillinen vaali).

Tuomiokapituli voi päättää, että yhteinen kirkkoherra valitaan välillisellä vaalilla, jos joku yhteisen kirkkoherran viran seurakunnista sitä pyytää.

Päätös välillisen vaalin toimittamisesta tulee tehdä ennen viran haettavaksi julistamista.”

Välittömässä vaalissa tuomiokapituli tekee vaaliehdotuksen, jossa se asettaa hakijoista ehdolle kolme ansioituneinta, joista seurakuntalaiset valitsevat kirkkoherran. Ennen vaaliehdotuksen tekemistä tuomiokapituli voi pyytää seurakuntaneuvostolta lausunnon virkaa hakeneista kelpoisista hakijoista.

Välillisessä vaalissa tuomiokapituli toteaa hakijoiden kelpoisuuden ja antaa heistä lausunnon. Sen jälkeen seurakuntaneuvosto toimittaa vaalin ja voi käyttää apunaan erilaisia rekrytointimenetelmiä: haastatteluja, soveltuvuusarvioita jne. Välillistä vaalia varten tuomiokapituli määrää vaalin valmistelijan, joka tukee vaalin valmistelua seurakunnassa.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnassa on toimitettu kirkkoherran vaali edellisen kerran vuonna 2005. Kiinnostus kirkkoherran vaalia kohtaan ei ollut aktiivista (äänestysprosentti 2,23). Seurakuntaneuvosto pyytää Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulilta, että kirkkoherran vaali toimitettaisiin välillisenä vaalina. Välillinen vaali antaa välitöntä vaalia paremmat ja monipuolisemmat mahdollisuudet arvioida hakijoiden kykyä ja taitoa kirkkoherran viran hoidossa.

Tuomiokapituli pyytää seurakuntaneuvostolta lausuntoa **Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran viran erityisistä tarpeista** ennen viran julistamista haettavaksi. Virantäytön peruslähtökohtana ovat kirkkoherran tehtävät, jotka on määritelty kirkkojärjestyksen 6 luvun 13 pykälässä. Tämän lisäksi voidaan ottaa huomioon seurakunnan toimintaympäristöstä nousevat tarpeet, seurakunnan koko ja muut erityispiirteet.

Liite

Lausunto Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran viran erityisistä tarpeista.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Antti Leino poistui kokouksesta klo 19.01 kohdan 5 käsittelyn jälkeen.

**Helsingin tuomiokirkkoseurakunta
Seurakuntaneuvosto**

Kokousaika 2.6.2025 klo 17.12
Kokouspaikka Bulevardin seurakuntasali

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvoston puolesta

Mari-Anna Auvinen
Unni Puranen

Otteen oikeaksi todistaa
15.08.2025

Unni Puranen
seurakuntaneuvoston sihteeri

Jakelu
Helsingin tuomiokapituli

Pöytäkirjan nähtäville asettaminen: 5.6.2025

Tiedoksiantotapa: Sähköisesti

Lähetyspäivä: 15.8.2025

Kokouksen avaus

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto 02.06.2025 § 63

Päätösehdotus

Puheenjohtaja avaa kokouksen.

Päätös

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 17.12. Puheenjohtaja totesi, että piispa Teemu Laajasalo on tulossa paikalle seurakuntaneuvoston kuultavaksi tuomiorovastin valintaprosessista ja vastaamaan seurakuntaneuvoston kysymyksiin klo 18:15 alkaen. Piispan kuuleminen tapahtuu kokoustauon aikana.

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto 02.06.2025 § 64

Päätösehdotus

Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Esityksen mukaan.

Kirkkoherran vaali

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan
seurakuntaneuvosto 02.06.2025 § 67
417/01.01.01/2025

Esittelijä Vs. kirkkoherra, Helsingin tuomiokirkkoseurakunta Auvinen Mari-Anna

Päätösehdotus

Seurakuntaneuvosto

- 1.merkitsee tiedoksi Helsingin tuomiokapitulin päätöksen kirkkoherran vaalista
- 2.ja päättää toimenpiteistä vaaliin liittyen.

Käsittely

Kokoustauko klo 18.13-19.44.

Puheenjohtaja muutti pohjaesityksensä seuraavanlaiseksi:

”Seurakuntaneuvosto

- 1.merkitsee tiedoksi Helsingin tuomiokapitulin päätöksen kirkkoherran vaalista
- 2.hyväksytään kirje ja muistio lähetettäväksi Tuomiokapitulille
- 3.hyväksytään asiaa koskeva tiedote
4. tarkastetaan pöytäkirja tältä osin kokouksessa.”

Hilla Halla-aho teki vastaesityksen päätösehdotuksen kohtaan 2:

”Seurakuntaneuvosto merkitsee tiedoksi muistion, joka on ollut esillä valmisteluvaliokunnassa. Muistio on toimitettu piispa Laajasalolle. Piispa vastasi suullisesti siinä esitettyihin kysymyksiin seurakuntaneuvoston kokouksen yhteydessä. Seurakuntaneuvosto merkitsee tiedoksi myös piispan vastaukset kirjallisena. Seurakuntaneuvosto päättää lähettää molemmat sekä muistion että piispan vastaukset tiedoksi tuomiokapitulille.”

Pekka Reinikainen kannatti Halla-ahon vastaesitystä.

Asiasta äänestettiin. Pohjaesitys sai 10 ääntä ja Halla-ahon vastaesitys 3 ääntä.

Pekka Reinikainen teki vastaesityksen koskien päätösehdotuksen kohtaa 3:

”Kohta 3 tulisi poistaa.”

Hilla Halla-aho kannatti Reinikaisen vastaesitystä.

Asiasta äänestettiin. Pohjaesitys sai 10 ääntä ja Reinikaisen vastaesitys 3 ääntä.

Päätös

Seurakuntaneuvosto

- 1.merkitsee tiedoksi Helsingin tuomiokapitulin päätöksen kirkkoherran vaalista
- 2.hyväksytään kirje ja muistio lähetettäväksi Tuomiokapitulille

Pöytäkirjanote
Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto

3. hyväksytään asiaa koskeva tiedote
4. tarkastetaan pöytäkirja tältä osin kokouksessa

Päätöshistoria

Selostus

Helsingin tuomiokapituli päätti kokouksessaan 21.5.2025 Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran viran avaamisesta sekä viran erityisistä tarpeista ja vaalitavasta. Seurakuntaneuvosto käy keskustelun päätöksestä ja sopii toimenpiteistä kirkkoherranvaaliin liittyen.

Asiassa ei ole tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia.

Lisätiedot

Mari-Anna Auvinen, mari-anna.auvinen@evl.fi

Jakelu

Kokouksen päättäminen, oikaisuvaatimusohje ja valitusosoitus

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto 02.06.2025 § 72

Päätösehdotus

Puheenjohtaja päättää kokouksen sekä antaa oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoituksen.

Päätös

Esityksen mukaisesti.

Pöytäkirjanote
Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 63, § 64, § 67, § 72

Muutoksenhakukielto

Valmistelua tai täytäntöönpanoa koskevat asiat

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n tai oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta, kirkollisvalitusta tai hallintovalitusta.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua (julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 146 §:n 2 momentin 1 kohta).

2.6.2025

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli

Dnro

DHEL/131/01.01.01/2025

Asia

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli päättänyt kokouksessaan 21.5.2025 4 § (DHEL/131/01.01.01/2025) julistaa Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan viran haettavaksi välittömällä vaalitavalla piispa Teemu Laajasalon kokouksessa tekemän vastaesityksen mukaan, vastoin Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvoston kokouksessaan 7.4.2025 esittämää perusteltua pyyntöä välillisestä vaalitavasta.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto on kokouksessaan 2.6.2025 keskustellut piispa Teemu Laajasalon kanssa päätöksen perusteita koskevan muistion pohjalta (liite1). Kokouksessa piispa esitti keskustelualustuksen myös kirjallisesti (liite 2).

Edellä olevaan viitaten Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto pyytää kunnioittavasti Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulia ilmoittamaan näkemyksensä siihen,

1. onko tuomiokapitulin päätöksessä 21.5.2025 4 § tapahtunut asiavirhe; ja, mikäli tuomiokapituli päätyy toteamaan asiavirheen tapahtuneen,
2. poistamaan virheellisen päätöksensä ja ratkaisemaan asian uudelleen hallintolain 50 § nojalla.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvoston puolesta

Helsingissä 2.6.2025

Lari Ahokas

varapuheenjohtaja

Liitteet

1. Muistio 26.5.2025
3. Piispa Teemu Laajasalon keskustelualustus 2.6.2025

26.5.2025

Tausta

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli on kokouksessaan 21.5.2025 4 § (DHEL/131/01.01.01/2025) päättänyt julistaa haettavaksi Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran viran tuomiokapitulin puheenjohtajan, piispa Teemu Laajasalon kokouksessa tekemän vastaesityksen mukaisesti välittömällä vaalitavalla, vastoin pohjaesitystä, seurakuntaneuvoston pyytämää välillistä vaalitapaa.

Piispa Laajasalon vastaesityksen perustelut

Piispa Laajasalon perustelut tuomiokapitulin päätökseksi tulleen vastaesitykselleen ovat seuraavat:

”Välitön kirkkoherranvaali eli niin sanottu kansanvaali on ensisijainen vaalitapa ja toteuttaa parhaiten kirkkolaissa edellytettyjä seurakuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Välitön vaali tuo koko seurakunnalle ja erityisesti valitulle kirkkoherralle näkyvyyttä, joka antaa hyvät edellytykset luoda yhteyksiä seurakuntalaisiin ja alueen toimijoihin heti virkauran alussa. Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kohdalla tämä on erityisen merkityksellistä seurakunnan erityisaseman vuoksi. Suoraan seurakuntalaisilta saatu valtuutus antaa myös vahvan mandaatin toimia seurakunnan johtajana ja työskennellä yhteistyössä seurakuntaneuvoston kanssa.”

Vastaesityksen perustelut voidaan jaotella seuraavasti:

1. Vaalitapojen ensisijaisuus
2. Vaalitapojen paremmuus
3. Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan erityisasema

Perusteluja tarkastellaan alla jaottelun mukaisesti.

1. Vaalitapojen ensisijaisuus

Välillinen kirkkoherranvaali otettiin käyttöön Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa 1.1.2014 voimaan tulleella kirkkolain 8 luvun 1 § muutoksella 797/2013. Vuoden 2023 kirkkolain ja kirkkojärjestyksen uudistuksessa kirkkoherran vaalia koskevat säännökset siirtyivät kirkkolaista nykyisen kirkkojärjestyksen (657/2023) 8 lukuun (vrt. Kirkkohallituksen esitys kirkolliskokoukselle kirkkojärjestyksen uudistamiseksi 11/2020). Uudistuksen seurauksena kirkkoherran vaalitapaa koskevat säännökset eivät kuitenkaan olennaisesti muuttuneet, minkä takia alkuperäisen lakiesityksen esityöt soveltuvat vielä lain tulkinnan pohjaksi.

Kirkkolain 797/2013 esitöiden (Hallituksen esitys kirkkolain muuttamisesta, HE 47/2013) tavoitteita ja keskeisiä ehdotuksia käsittelevästä osiosta 2.2 käy ilmi, että välittömän vaalin ”ensisijaisuus” kirkkolaissa viittaa välittömän vaalin asemaan oletusarvoisena menettelynä, sillä lakimuutoksen seurauksena seurakunnan jäsenten tai luottamushenkilöiden on ollut erikseen pyydettyä tuomiokapitulilta välillistä vaalia.

26.5.2025

Lain esitöiden sanamuodoista käy ilmi, että vaalitavat on tarkoitettu toisilleen vaihtoehtoisiksi. Esitöissä ei oteta kuitenkaan kantaa vaalitapojen keskinäiseen preferenssijärjestykseen välittömän vaalin oletusarvoisuutta lukuun ottamatta.

Sitä vastoin esitöissä todetaan eksplisiittisesti, että seurakunnalla on oikeus valita kahdesta vaihtoehtoisesta vaalitavasta itselleen tarkoituksenmukaisempi tai paremmin etuaan palveleva:

”Kirkkoherranvaalia koskevia kirkkolain säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi siten, että kirkkoherranvaalissa olisi käytettävissä kaksi vaihtoehtoista vaalitapaa, joista seurakunta voisi valita itselleen tarkoituksenmukaisemman. Seurakunnat poikkeavat merkittävästi toisistaan muun muassa äänestysaktiivisuuden osalta, eikä sama vaalitapa sovellu yhtä hyvin käytettäväksi kaikissa seurakunnissa. [--] Vaihtoehtoisten vaalitapojen avulla voidaan paremmin ottaa huomioon seurakuntien erilaiset tarpeet ja harkita, mikä palvelee parhaiten seurakunnan etua.” (alleviivaus lisätty)

Kirkkohallitus on selventänyt lain tulkintaa ohjeellaan ”Kirkkoherranvaalin hallintomenettely” (Kirkko ja toiminta 23, 2015), jossa todetaan:

”Päätöksen siitä, että kirkkoherra valitaan välillisellä vaalilla, tekee hiippakunnan tuomiokapituli. Se voi omassa harkinnassaan ottaa seurakunnan toimielimen perustelujen lisäksi huomioon oman näkemyksensä seurakunnan tarpeista. Käytännössä tuomiokapituli voi kuitenkin vain erityisestä syystä ratkaista vaalitavan seurakunnan pyynnöstä poikkeavasti.” (alleviivaus lisätty)

Kirkkohallituksen ohje ohjaa tuomiokapitulia perustamaan harkintansa vaalitavan valinnasta seurakunnan tarpeisiin ja ottamaan huomioon seurakunnan esittämät perustelut. Lisäksi ohje antaa tuomiokapitulille mahdollisuuden perustaa harkintansa vaalitavan valinnasta seurakunnan esittämien perustelujen lisäksi omaan näkemykseensä seurakunnan tarpeista, mutta ohje asettaa tuomiokapitulille tiukemman velvoitteen perustaa seurakunnan esityksestä poikkeava päätöksensä erityisiin syihin.

Seurakunnan edun huomioon ottaminen tuomiokapitulin harkinnassa ja seurakunnan kuuleminen ovat myös ohjaavina periaatteina kirkkoherran vaalin osalta Kirkkohallituksen esityksessä kirkolliskokoukselle kirkkojärjestyksen uudistamisesta (11/2020).

Tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto toteaa, että piispa Laajasalon vastaesityksen välittömän vaalin ensisijaisuus ei ole itsessään riittävä perustelu, vaan päätöksen tulee Kirkkohallituksen ohjeen mukaisesti perustua seurakunnan tarpeisiin.

Kuitenkaan tuomiokapitulin päätökseksi tulleen piispa Laajasalon vastaesityksen perustelujen reaaliargumenteissa ei ole esitetty arviota Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan esittämistä perusteluista poikkeavista, erityisesti tuomiokirkkoseurakuntaa koskevista tarpeista, joiden voisi katsoa

26.5.2025

muodostavan kirkkohallituksen edellyttämän erityisen syyn ratkaista vaalitavan valinta seurakunnan pyynnöstä poikkeavasti. Vastaesityksen perustelujen reaaliargumentit liikkuvat yleisellä tasolla, eivät sisällä yksityiskohdaisia perusteita, eikä niitä ole yksilöity Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan tarpeisiin kohdistuen.

Vastaesityksen perusteluissa viitataan Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan ”erityisasemaan” kuitenkin tarkemmin konkretisoimatta, mikä tämä erityisasema on ja miten se perustelee välitöntä vaalia Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan itse määrittelemiä tarpeita vastaan.

Tuomiokapituli ei ole myöskään muuttanut pohjaesityksessä eikä päätökseksi tullessa vastaesityksessä seurakuntaneuvoston esitystä seurakunnan organisaation kuvauksesta eikä kirkkoherran viran erityisistä tarpeista, vaan ottanut ne molemmissa esityksissä päätöksensä pohjaksi.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto katsookin, että tuomiokapitulin päätös ei sisällä sellaista seurakuntaneuvoston arviosta poikkeavaa arviota seurakunnan edusta ja tarpeesta, jolla seurakunnan perustellusta pyynnöstä poikkeavaa päätöstä voitaisiin erityisin syin perustella.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto kysyy piispa Laajasalolta:

Mikä on Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan tarve, joka antaa tuomiokapitulille erityisen syyn päättää vaalitavasta seurakunnan pyynnöstä poikkeavasti?

2. Vaalitapojen paremmuus

2.1. Hakijoiden kykyjen ja taitojen arviointi

Piispa Laajasalon vastaesityksen perusteluissa viitataan eri yhteyksissä näkemykseen, jonka mukaan välittömästä kirkkoherran vaalista olisi välilliseen vaaliin nähden kirkkoherran valinnassa laadullista etua. Kirkkolain esityöt (HE 47/2013) eivät tällaista toisen vaalitavan paremmuutta tunnista, vaan pikemminkin näkevät eri vaalitavoissa painottuvan eri ominaisuuksia.

Kirkkolain esitöiden nykytilan arvioinnista (osio 1.2.2) käy ilmi, että välillisestä vaalitavasta säättämisen taustalla ovat olleet välittömässä vaalitavassa todetut ongelmat, erityisesti kirkkoherran tehtävänkuvan painottuminen seurakunnan hallintoon ja johtamiseen, sekä välittömän vaalin riittämättömät mahdollisuudet arvioida viran hakijoiden osaamista ja kykyä erityisesti näissä tehtävissä.

Esimerkiksi henkilöarvioinnit ovat lain nojalla salassa pidettäviä, joten välittömässä vaalissa valitsijoilla ei ole mahdollisuuksia saada kaikkea sitä tietoa, jota välillisessä vaalissa virkavastuulla toimivat luottamushenkilöt voivat saada päätöksensä perustaksi.

26.5.2025

Toinen lain esitöissä mainittu seikka, jonka perusteella vaalitavan soveltuvuutta voi arvioida, on äänestysaktiivisuus: ”*Seurakunnat poikkeavat merkittävästi toisistaan muun muassa äänestysaktiivisuuden osalta, eikä sama vaalitapa sovellu yhtä hyvin käytettäväksi kaikissa seurakunnissa.*”

Kuten tuomiokapitulille toimitetusta valmisteluaineistosta käy ilmi, Helsingin tuomiokirkkoseurakunnassa välittömällä vaalilla virkaansa on viimeksi valittu viimeistä edellinen kirkkoherra vuonna 2005, ennen välillisen vaalitavan käyttöönottoa. Kirkkoherran vaalin äänestysprosentti seurakunnassa oli tuolloin 2,23 %, alle neljäsosa tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntavaalien keskimääräisestä äänestysprosentista (esimerkiksi vuonna 2018 10,3 % ja vuonna 2022 9,8 %) alhaisempi. Äänestysprosentti oli myös selvästi alhaisempi kuin viimeaikaisissa kirkkoherran vaaleissa Helsingin hiippakunnassa (Rekola 5,2 %, Pakila 11 %). Edellisen välittömän vaalin jälkeen tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherra on valittu kerran välillisellä vaalilla vuonna 2018. Johtopäätöksenä seurakuntaneuvosto on todennut välittömän kirkkoherran vaalin äänestysprosentin alhaiseksi ja välittömän vaalin seurakunnan tarpeisiin huonosti soveltuvaksi.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto on päättäessään 7.4.2025 pyytää tuomiokapitulilta välillistä vaalitapaa perustellut tätä seurakunnan tarpeista nousevilla paremmilla ja monipuolisemmilla mahdollisuuksilla arvioida hakijoiden kykyjä ja taitoja kirkkoherran viran hoidossa, kuten käy ilmi myös tuomiokapitulin valmisteluaineistosta.

Seurakuntaneuvosto on kiinnittänyt hakijoiden ominaisuuksien arviointiin huomiota myös nimetessään kirkkoherran vaalin valmistelutyöryhmän (10.3.2025). Valmistelutyöryhmä on poikkeuksellisen laajapohjainen, puolet seurakuntaneuvoston jäsenistä, siinä ovat edustettuna voimasuhteiden mukaan seurakuntaneuvoston kaikki mielipideryhmät, ja jäsenten valinnassa on kiinnitetty huomiota yleishallinnollisen asiantuntemuksen lisäksi erityisesti juridiseen, teologiseen ja viestinnälliseen asiantuntemukseen.

Seurakuntaneuvosto katsoo laajapohjaisella valmistelulla toteutetun välillisen vaalin takaavan paremmin hakijoiden ominaisuuksien monipuolisen punninnan ja näin ollen edistävän paremmin hakijoiden yhdenvertaista kohtelua sekä takaavan valinnan laadunvarmistuksen.

Tuomiokapitulin päätökseksi tulleen piispa Laajasalon vastaesityksen b-kohdan mukaisesti välittömässä vaalissa piispa Laajasalo valmistelee vaaliehtotuksen eli tutkii hakijoiden kelpoisuuden ja asettaa heidät vaalisijoille. Voimassa olevan kirkkojärjestyksen (657/2023) 8 luvun 21 § 1 momentin mukaan välittömässä vaalissa vaalisijoille voi asettaa enintään kolme ehdokasta.

Kirkkojärjestyksen 8 luvun 21 § 3 momentin mukaan välillisessä vaalissa tuomiokapituli antaa lausuntonsa hakijoiden kelpoisuudesta ja arvion heidän kyvyistään ja taidoistaan, mutta valintaprosessissa arvioitavien ehdokaiden määrää ei ole rajoitettu. Seurakuntaneuvosto katsookin, että

26.5.2025

välillinen vaali antaa tämän johdosta paremmat mahdollisuudet ottaa huomioon useampia kärkihakijoita.

Yhteenvetona seurakuntaneuvosto katsoo edellä esitetyn nojalla välillisen vaalin antavan paremmat ja monipuolisemmat mahdollisuudet hakijoiden kykyjen ja taitojen arviointiin ja näin ollen palvelevan paremmin seurakunnan etua.

2.2. Seurakuntalaisten osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet

Seurakuntalaisten osallisuus- ja vaikutusmahdollisuuksien riittävä toteutuminen välillisessä vaalissa on huomioitu myös kirkkolain muutoksen esityksissä.

Kirkkolain esitöiden (HE 47/2013) 8 luvun 1 § yksityiskohtaisten perustelujen mukaan seurakuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet tulee ottaa huomioon esimerkiksi kirkkoherran vaalitapaa valittaessa asianmukaisella ja varhaisella tiedottamisella, jotta seurakunnan jäsenillä on mahdollisuus esittää mielipiteensä kirkkoherran vaalitavasta.

Kuten tuomiokirkkoseurakunnan tuomiokapitulille toimittamasta valmisteluaineistosta käy ilmi, Tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto on kiinnittänyt kirkkoherranvaalin valmisteluun ryhtyessään erityistä huomiota seurakuntalaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien toteutumiseen.

Tuomiokirkkoseurakunta on tiedottanut tulevasta kirkkoherran vaalista seurakunnan jäsenille eri viestintäkanavissa ja antanut heille mahdollisuuden esittää mielipiteensä vaalitavasta. Valmisteluaineistosta käy myös ilmi, että seurakuntaan ei ole tullut ainuttakaan kannanottoa kirkkoherran vaalitapaa koskien.

Tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto on tunnistanut ennalta aktiivisen viestinnän tarpeen kirkkoherran välillisessä vaalissa näkyvyyden antamiseksi ehdokkaille ja seurakunnan jäsenten kiinnostuksen herättämiseksi kirkkoherran vaalia kohtaan, jotta välillisen vaalin valitsijat saisivat parhaan mahdollisen evästyksen seurakuntalaisten näkökannoista. Osoituksena huomion kiinnittämisestä viestinnän toteutumiseen on esimerkiksi vaalin valmisteluryhmän nimeämisen yhteydessä (seurakuntaneuvoston kokous 10.3.2025) erikseen nimetty viestintäasiantuntijana työskentelevä luottamushenkilö koordinoimaan vaaliviestintää.

Yhteenvetona voidaan todeta, että tuomiokirkkoseurakunta on tunnistanut välillisen vaalin asettamat tarpeet seurakuntalaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien toteuttamiselle ja ryhtynyt aktiivisiin toimiin näiden täyttämiseksi.

Kirkkoherran vaalitavan valinnassa tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto on painottanut välillisen vaalin suomia mahdollisuuksia kirkkoherran hallinnollisten ja johtamistaitojen monipuolisemman ja

26.5.2025

syvällisemmän arvioinnin tarpeeseen, ja tämän vuoksi päätynyt esittämään Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulille välillistä vaalia. Arvio perustuu seurakuntaneuvoston käsitykseen tuomiokirkkoseurakunnan tarpeista.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto kysyy piispa Laajasalolta:

Koska välittömässä vaalissa valitsijoiden mahdollisuudet arvioida kirkkoherran viran hakijoiden hallinto- ja johtamistaitoja on jo lainsäätäjän taholta todettu rajallisiksi, ja Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan pyyntö välillisestä vaalitivasta on perustunut erityisesti tuomiokirkkoseurakunnan tarpeeseen monipuolisempiin mahdollisuuksiin arvioida hakijoiden kykyä ja taitoa, miten piispa aikoo varmistaa välittömässä vaalissa hakijoiden hallinnollisten ja johtamistaitojen riittävän monipuolisen arvioinnin?

3. Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan erityisasema

Kolmanneksi on syytä tarkastella piispa Laajasalon vastaesityksen perusteluissa mainittua kysymystä Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan erityis-asemasta ja siitä, antaako väitetty erityisasema syyn poiketa vakiintuneesta hallintokäytännöstä.

Päätöstä voidaan verrata hallintokäytäntöön kirkkoherran vaalin vaalitivasta kolmessa viitekehyksessä: 1) muissa Helsingin hiippakuntaan kuuluvissa seurakunnissa; 2) Suomen evankelis-luterilaisen kirkon muiden hiippakuntien tuomiokirkkoseurakunnissa; sekä 3) Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulin aiempaan hallintokäytäntöön Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan aiemmissa kirkkoherran vaaleissa.

3.1. Helsingin hiippakuntaan kuuluvat seurakunnat

Toisin kuin monet muut Suomen evankelis-luterilaisen kirkon hiippakunnat (esim. Espoon tai Tampereen hiippakunta), Helsingin hiippakunta ei ole laatinut kirkkoherran vaalista omaa prosessikuvausta hiippakuntansa seurakuntien käyttöön, joten hiippakunnan tuomiokapitulin hallintokäytäntöä vaalitivasta päättämisessä arvioidaan tässä 2020-luvulla toteutuneiden kirkkoherran vaalien kautta.

Helsingin hiippakuntaan kuuluvissa seurakunnissa on toteutettu kaksitoista kirkkoherran vaalia 2020-luvun aikana.

Näistä vaaleista kymmenen on toteutettu välillisellä (Hämeenkyön seurakunta 15.1.2021, Kannelmäen seurakunta 15.3.2021, Herttoniemen seurakunta 15.6.2021, Malmin seurakunta 9.11.2021, Pukkilan seurakunta 9.6.2022, Töölön seurakunta 10.11.2022, Vantaankosken seurakunta 21.12.2022, Haagan seurakunta 5.6.2023, Hakunilan seurakunta 24.8.2023, Lauttasaaren seurakunta 7.11.2023) ja kaksi välittömällä vaalitivavalla (Pakilan seurakunta 5.6.2022, Rekolan seurakunta 12.6.2022).

26.5.2025

Välittömällä vaalitavalla vaali on toteutettu Rekolan ja Pakilan seurakunnissa. Molemmissa seurakunnissa päätöksen välittömästä vaalitavasta on tehnyt seurakuntaneuvosto itse (Rekolan seurakuntaneuvosto 27.5.2021, Pakilan seurakuntaneuvosto 9.11.2021).

Yhteenvedona voidaan todeta, että Helsingin hiippakunnassa viimeaikaisena hallintokäytäntönä vaikuttaa olevan, että kirkkoherran vaali toimitetaan seurakunnan pyytämällä vaalitavalla.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto kysyy piispa Laajasalolta:

Koska Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulin oma viimeaikainen hallintokäytäntö on ollut, että kirkkoherran vaali toimitetaan seurakunnan pyytämällä tavalla, mikä on se erityinen syy, joka antaa tuomiokapitulle aiheen poiketa tästä Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan osalta?

3.2. Muut Suomen evankelis-luterilaisen kirkon tuomiokirkkoseurakunnat

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon yhdeksästä hiippakunnasta kaikkiaan kahdeksassa on toimitettu tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran vaali 2020-luvun aikana.

Näistä vaaleista kaikkiaan kuuden tuomiokirkkoseurakunnan nykyiset kirkkoherrat on valittu virkaansa seurakunnan luottamuselimen toimittamalla välillisellä vaalilla, jonka asianomaiset tuomiokapitulit ovat myöntäneet kyseisen seurakunnan omasta pyynnöstä (Mikkelin tuomiokirkkoseurakunta 27.10.2020, Turun tuomiokirkkoseurakunta 18.11.2020, Espoon tuomiokirkkoseurakunta 11.5.2021, Kuopion tuomiokirkkoseurakunta 10.5.2022, Tampereen tuomiokirkkoseurakunta 11.5.2023).

Kahden hiippakunnan osalta vaalitapa on ollut välitön, mutta molemmissa tapauksissa seurakunnan luottamuselinten pöytäkirjoista käy ilmi, että seurakunta itse on päättänyt pyytää vaalin toimittamista välittömänä (Lapuan tuomiokirkkoseurakunta 7.10.2021, Borgå domkyrkoförsamling 28.1.2025).

Yhteenvedona voidaan todeta, että viimeaikainen hallintokäytäntö muissa Suomen evankelis-luterilaisen kirkon hiippakunnissa on ollut, että tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran vaali on toteutettu säännönmukaisesti seurakuntaneuvoston pyytämällä tavalla.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto kysyy piispa Laajasalolta:

Koska viimeaikainen hallintokäytäntö Suomen evankelis-luterilaisen kirkon muissa hiippakunnissa on ollut, että tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran vaali toimitetaan seurakunnan pyytämällä tavalla, mikä on se erityinen syy, joka antaa Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulle aiheen poiketa tästä Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan osalta?

26.5.2025

3.3. Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan aiemmat kirkkoherran vaalit

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnassa on toimitettu kirkkolain muutoksen 797/2013 voimaantulon 1.1.2014 jälkeen yksi kirkkoherran vaali. Tähän kirkkoherran vaaliin Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto pyysi kokouksessaan 4.12.2017 Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulilta välillistä vaalia ja tuomiokapituli päätti vaalin toimittamisesta välillisellä vaalitavalla 20.12.2017.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvoston pyyntö välillisestä vaalitavasta 4.12.2017 on ollut asiaperusteluiltaan oleellisesti samansisältöinen kuin seurakuntaneuvoston 7.4.2025 tekemä pyyntö (LIITE, seurakuntaneuvoston päätös 4.12.2017).

Hiippakunnan lakimiesasessori oli esittelemässä kirkkoherran valintaprosessia seurakuntaneuvoston asettaman kirkkoherran vaalin valmistelutyöryhmän ensimmäisessä kokouksessa 25.3.2025, ja kysyttäessä häneltä viranomaisen neuvoa perustelujen riittävästä tasosta hän ilmaisi näkemyksensä, että hänelle annetun tiedon perusteella seurakunnan valmisteilla olevat perustelut olivat tasoltaan riittävät.

Kuten yllä kohdassa 1 on todettu, piispan vastaesityksen perustelut eivät sisällä sellaisia reaaliargumentteja, jotka viittaisivat yksilöidysti sellaiseen Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan tilanteen olennaiseen muuttumiseen, joka muodostaisivat erityisen syyn ratkaista kysymys kirkkoherran vaalitavasta edelliskerrasta poikkeavalla tavalla.

Päinvastoin tuomiokapituli on ottanut seurakuntaneuvoston pyynnössään esittämän kuvauksen tuomiokirkkoseurakunnan organisaation nykytilasta ja kirkkoherran erityisistä tarpeista oman päätösesityksensä pohjaksi eikä sitä ole piispa Laajasalon vastaesityksessä muutettu.

Lisäksi voidaan todeta, että Helsingin tuomiokirkkoseurakunnassa on toimitettu edellisen kerran tavanomaisen tarkastusaikataulun mukainen piispantarkastus syyskuussa 2021 (seurakuntaneuvoston pöytäkirja 1.11.2021). Myöskään piispantarkastuksen pöytäkirjassa ei ole merkintöjä sellaisista löydöksistä, jotka antaisivat tuomiokapitulille erityisen syyn arvioida seurakunnan tilannetta seurakuntaneuvoston arviosta poikkeavasti, vaan esimerkiksi seurakunnan talouden ja hallinnon tarkastuksessa kuin piispan yhteenvedossakin seurakunnan hallinnollinen tilanne todettiin hyväksi.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto kysyy piispa Laajasalolta:

Koska Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli on Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan edellisen kirkkoherran vaalin yhteydessä vuonna 2018 päättänyt vaalin toimittamisesta välillisenä vaalina oleellisesti samansisältöisin perustein, mikä on se erityinen syy, joka antaa Helsingin

26.5.2025

hiippakunnan tuomiokapitulille aiheen poiketa tästä nyt Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan osalta?

Yhteenvetona voidaan todeta, että tuomiokapitulin päätökseksi tullut piispa Laajasalon vastaesitys on viimeaikaisen hallintokäytännön vastainen kaikissa kolmessa viitekehyksessä tarkasteltuna.

Yhteenveto

Yhteenvetona Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto katsoo, että Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulin päätös Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran vaalista sisältää asiavirheen seuraavilla perusteilla:

- 1) Päätöksen perustelut nojaavat virheelliseen laintulkintaan välittömän vaalin ensisijaisuuden merkityksestä (kohta 1).

Kirkkolain esitöiden perusteella toisen vaalitavan ensisijaisuus ei tarkoita enempää kuin menettelyn oletusarvoisuutta. Vaalitavat ovat keskenään vaihtoehtoisia. Seurakunnalla on oikeus valita kahdesta vaalitavasta paremmin etuaan ja tarpeitaan palveleva.

- 2) Päätöksen perustelut nojaavat puutteelliseen selvitykseen seurakunnan edusta, joka on lain tulkinnassa keskeinen peruste (kohdat 1 ja 2).

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan pyynnölleen esittämät perustelut kohdistuvat lain tulkinnan, hallinnollisten ohjeiden ja viranomaisen neuvojen perusteella seurakunnan edun kannalta relevantteina pidettäviin kysymyksiin ja ne on perusteltu seurakuntaneuvoston pyynnössä objektiivisesti todennettavissa olevaan, seurakunnan tarpeita koskevaan tosiseikastoon viittaamalla. Tuomiokapitulin päätöksen perusteluilla ei näitä meriittejä ole.

Tuomiokapituli ei ole myöskään muuttanut pohjaesityksessä eikä päätökseksi tullessa vastaesityksessä seurakuntaneuvoston esitystä seurakunnan organisaation kuvauksesta eikä kirkkoherran viran erityisistä tarpeista, vaan ottanut ne molemmissa esityksissä päätöksensä pohjaksi.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto katsookin, että tuomiokapitulin päätös ei sisällä sellaista seurakuntaneuvoston arviosta poikkeavaa arviota seurakunnan edusta ja tarpeesta, jolla seurakunnan perustellusta pyynnöstä poikkeavaa päätöstä voitaisiin erityisin syin perustella.

- 3) Päätös on hallintokäytännön vastainen (kohta 3).

Päätös poikkeaa aiemmasta hallintokäytännöstä paitsi Helsingin hiippakunnan muiden seurakuntien ja Suomen evankelis-luterilaisen kirkon muiden hiippakuntien tuomiokirkkoseurakuntien kohdalla, myös

Luonnos

26.5.2025

itse Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kohdalla, jossa tuomiokapituli on aiemmin olennaisesti samansisältöisin asiaperustein esitetyn pyynnön nojalla päättänyt kirkkoherran vaalin toimittamisesta välillisenä.

Liite

Seurakuntaneuvoston päätös 4.12.2017, 5 §

PÖYTÄKIRJAN OTE

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto

Aika 4. joulukuuta 2017 klo 18 – 19.20

Paikka Bulevardin seurakuntasali, Bulevardi 16 B, 00120 Helsinki

2 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

5 § Lausunto Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran viran erityisistä tarpeista ja pyyntö välillisestä vaalitavasta

Päätös

Seurakuntaneuvosto hyväksyi tehdyin muutoksin lausunnon viran erityisistä tarpeista ja päätti pyytää, että kirkkoherran vaali toimitetaan välillisenä vaalina.

Päätösehdotus

Seurakuntaneuvosto antaa Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulille oheisen liitteen mukaisen lausunnon kirkkoherran viran erityisistä tarpeista ja pyytää, että kirkkoherran vaali toimitettaisiin välillisenä vaalina.

Selostus

Kirkkoherra, tuomiorovasti Matti Poutiainen on jättänyt eroilmoituksen Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulille 1.9.2018 alkaen eläkkeelle siirtymisen vuoksi. Ennen viran auki julistamista tuomiokapituli pyytää

seurakuntaneuvostolta lausuntoa kirkkoherran viran erityisistä tarpeista. Lisäksi seurakuntaneuvosto voi ottaa halutessaan kantaa vaalitapaan.

Kirkkolaki 23:11

”Seurakunnan kirkkoherran valitsevat seurakunnan tässä vaalissa äänioikeutetut jäsenet (kirkkoherran välitön vaali).

Tuomiokapituli voi kirkkovaltuuston tai seurakuntaneuvoston pyynnöstä päättää, että kirkkoherra valitaan vaalilla, jonka toimittaa kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto (kirkkoherran välillinen vaali).

Tuomiokapituli voi päättää, että yhteinen kirkkoherra valitaan välillisellä vaalilla, jos joku yhteisen kirkkoherran viran seurakunnista sitä pyytää.

Päätös välillisen vaalin toimittamisesta tulee tehdä ennen viran haettavaksi julistamista.”

Välittömässä vaalissa tuomiokapituli tekee vaaliehdotuksen, jossa se asettaa hakijoista ehdolle kolme ansioituneinta, joista seurakuntalaiset valitsevat kirkkoherran. Ennen vaaliehdotuksen tekemistä tuomiokapituli voi pyytää seurakuntaneuvostolta lausunnon virkaa hakeneista kelpoisista hakijoista.

Välillisessä vaalissa tuomiokapituli toteaa hakijoiden kelpoisuuden ja antaa heistä lausunnon. Sen jälkeen seurakuntaneuvosto toimittaa vaalin ja voi käyttää apunaan erilaisia rekrytointimenetelmiä: haastatteluja, soveltuvuusarvioita jne. Välillistä vaalia varten tuomiokapituli määrää vaalin valmistelijan, joka tukee vaalin valmistelua seurakunnassa.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnassa on toimitettu kirkkoherran vaali edellisen kerran vuonna 2005. Kiinnostus kirkkoherran vaalia kohtaan ei ollut aktiivista (äänestysprosentti 2,23). Seurakuntaneuvosto pyytää Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulilta, että kirkkoherran vaali toimitettaisiin välillisenä vaalina. Välillinen vaali antaa välitöntä vaalia paremmat ja monipuolisemmat mahdollisuudet arvioida hakijoiden kykyä ja taitoa kirkkoherran viran hoidossa.

Tuomiokapituli pyytää seurakuntaneuvostolta lausuntoa **Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran viran erityisistä tarpeista** ennen viran julistamista haettavaksi. Virantäytön peruslähtökohtana ovat kirkkoherran tehtävät, jotka on määritelty kirkkojärjestyksen 6 luvun 13 pykälässä. Tämän lisäksi voidaan ottaa huomioon seurakunnan toimintaympäristöstä nousevat tarpeet, seurakunnan koko ja muut erityispiirteet.

Liite

Lausunto Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran viran erityisistä tarpeista.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Antti Leino poistui kokouksesta klo 19.01 kohdan 5 käsittelyn jälkeen.

Piispa Teemu Laajasalon alustus keskustelussa 2.6.2025 Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvostossa

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli päätti 21.5.2025 kokouksessaan julistaa Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran vaalin käytäväksi välittömällä vaalitavalla. Seurakuntaneuvosto oli aiemmin keskustellut omassa kokouksessaan vaalitavasta ja äänestyspäätöksellä päättänyt pyytää tuomiokapitulilta välillistä vaalia.

Seurakuntaneuvoston varapuheenjohtaja lähetti 27.5.2025 kutsun yhteiseen keskusteluun neuvoston kokoukseen 2.6.2025 ja muistion, jossa oli näkökulmia ja kysymyksiä erityisesti välittömän vaalitavan valinnan osalta.

Seurakuntaneuvoston muistio käsittelee kirkkoherranvaalitavan valintaa kolmesta näkökulmasta, joita ovat kysymys vaalitavan ensisijaisuudesta, vaalitapojen paremmuudesta ja Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan erityisasemasta. Käsittelen niitä seuraavassa limittäin.

Kirkkoherran vaalitapaa koskeva silloinen kirkkolain 8 luvun 1 § hyväksyttiin kirkolliskokouksessa kirkkohallituksen esityksestä poikkeavasti siten, että välitön vaali on siinä asetettu ensisijaiseksi kirkkoherran valintatavaksi.

Kirkolliskokouksen lakivaliokunnan kanta (5/2011) siis laittaa vaalitavat järjestykseen toisin päin kuin kirkkohallitus oli esittänyt: ”Lakivaliokunta pitää tarkoituksenmukaisena, että laissa on säädetty ensisijaisesta vaalitavasta ja että tuomiokapituli voi seurakunnan pyynnöstä tehdä päätöksen toissijaiseen vaalitapaan siirtymisestä.”

Lakivaliokunnan kanta perustui perustevaliokunnan lausuntoon (4/2009), jossa todetaan, että:

”Perustevaliokunnan käsityksen mukaan suora vaali voisi edelleen olla ensisijainen kirkkoherran vaalitapa. Seurakunnille tulisi kuitenkin antaa oikeus pyytää välillistä vaalia. Tämä tapahtuisi esimerkiksi siten, että kirkkovaltuusto tai seurakuntayhtymässä seurakuntaneuvosto tekisi ennen viran aukijulistamista tuomiokapitulille anomuksen perusteluineen välillisen vaalin toimittamisesta. Tuomiokapitulin tehtävänä olisi harkita, onko anomukselle riittävät perusteet seurakunnan tarpeiden näkökulmasta. Vaalin nopeuttamiseksi näistä päätöksistä ei pitäisi olla muutoksenhakuoikeutta.”

Perusteena perustevaliokunnassa – siis siinä, että välitön vaali on ensisijainen toisin kuin kirkkohallituksen esityksessä – oli kirkkoherran viran luonteen arviointi. Erityisesti todetaan, että alkuperäisen kirkkohallituksen esityksen tavoitteena oli ”mahdollisimman pitkälle yhdenmukaistaa kirkkoherran ja kappalaisen valinnan hallinnolliset

menettelytavat.” Tätä tavoitetta perustevaliokunta lausunnossaan ei hyväksy johtuen kirkkoherran viran erityisestä luonteesta.

Perustevaliokunta toteaa lausunnossaan: ”Kirkkohallituksen ehdotus muuttaisi tuomiokapitulin asemaa kirkkoherranviran virantäytössä. Nykyisessä vaalitavassa kirkkoherran viran hakijoiden kelpoisuus arvioidaan tuomiokapitulissa ja äänestys perustuu kapitulin tekemään vaaliehdotukseen. Tämä osoittaa, että kirkkoherran virka kuuluu läheisesti piispan ja kapitulin kaitsennan piiriin. Piispa asettaa kirkkoherran virkaan. Kirkkoherroista valittava lääninrovasti toimii piispan apuna papiston ja seurakuntien kaitsennassa. Lääninrovasti asettaa useissa hiippakunnissa kappalaiset virkaan piispan toimeksiannosta.”

”Kirkkoherran viran tehtävät poikkeavat olennaisesti muun seurakuntapapiston tehtävistä. Kirkkoherra toimii seurakunnan hengellisenä ja hallinnollisena johtajana. Kirkkoherralla on kokonaisvastuu seurakunnasta, ja hänen tehtävänsä on vaalia yhteyttä piispaan ja tuomiokapituliin. Muu seurakuntapapisto hoitaa kirkkoherran alaisuudessa heille annettuja virkatehtäviä.”

”Kirkkohallituksen esityksessä tavoitteena on yhdenmukaistaa kirkkoherran ja kappalaisen valinnan hallinnolliset menettelytavat. Esityksen lähtökohtana on ollut soveltaa kirkkoherranvaaliin kappalaisen valintaa koskevaa hallinnollista menettelyä. Perustevaliokunnan käsityksen mukaan kirkkoherranvaalia uudistettaessa olisi kuitenkin pitänyt ottaa huomioon kirkkoherran viran luonne.”

Vastaavasti lakivaliokunta omassa mietinnössään (5/2011) toteaa selkeästi: ”laissa on säädetty ensisijaisesta vaalitavasta ja että tuomiokapituli voi seurakunnan pyynnöstä tehdä päätöksen toissijaiseen vaalitapaan siirtymisestä.”

Hallituksen esityksessä (HE 47/2013 vp.) samanlainen kansanvaalin ensisijaisuus on selkeästi ilmaistu. Sen mukaan kirkkoherra valittaisiin ensisijaisesti välittömällä vaalilla. Seurakunnan pyynnöstä tuomiokapituli voisi päättää, että kirkkoherra valitaan välillisellä vaalilla.

Voimassa olevan kirkkojärjestyksen 8 luvun 18 §:n säännös vastaa aikaisempaa kirkkolain 8 luvun 1 §:ää. Sen mukaan sen lisäksi, mitä kirkkolaissa säädetään kirkkoherran välittömästä vaalista, tuomiokapituli voi kirkkovaltuuston tai seurakuntaneuvoston pyynnöstä päättää, että kirkkoherra valitaan vaalilla, jonka toimittaa kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto (kirkkoherran välillinen vaali).

Oikeudellisesti kirkkoherran välillistä vaalia koskeva säännös on selkeä. Ensinnäkin välillinen vaali on sen mukaan ensisijainen vaihtoehto. Tämä perustuu nimenomaiseen kirkolliskokouksen päätökseen, jossa, toisin kuin kirkkohallitus esitti, pidettiin

parempana asettaa välitön vaali ensisijaiseksi vaihtoehdoksi. Välittömässä vaalissa yhdistyy hakijoiden ansioiden arviointi vaaliehdotusta tehdessä ja seurakuntalaisten vaikutusmahdollisuuksien aito toteutuminen vaalissa. Toiseksi päätösvalta asiassa on tuomiokapitulilla, eikä tuomiokapitulin harkinta ole säännöksen sanamuodon mukaan sidottu seurakunnan näkemykseen. Kolmanneksi vaihtoehtoisten vaalitapojen mallin perusteena on ollut, että jokaista kirkkoherranvaalia tulee arvioida tapauskohtaisesti. Jokainen seurakunta on omanlaisensa toimintaympäristö, ja näin ollen kirkkoherran vaalitapaa on arvioitava kunkin vaalin kohdalla erikseen. Muissa seurakunnissa tai samassa seurakunnassa aikaisemmin toimitetut vaalit eivät voi muodostaa sellaista hallintokäytäntöä, joka olisi esteenä sille, että seurakunta voisi kunkin vaalin kohdalla esittää asiassa oman näkemyksensä ja tuomiokapituli käyttää asiassa sille säädettyä päätösvaltaa.

Pykälän sanamuoto on täysin selkeä. Jos olisi haluttu, että seurakuntaneuvoston tahto on määräävä, olisi pitänyt säätää toisin. Tällöin pykälässä olisi pitänyt lukea esimerkiksi, että seurakuntaneuvoston esityksestä tuomiokapituli määrää välillisen vaalin – tai että vaali toimitetaan välillisenä, jos seurakuntaneuvosto sitä pyytää. Näin pykälässä ei lue. Seurakunta antaa lausunnon. Tuomiokapituli tekee päätöksen.

Tämä liittyy olennaisella tavalla kirkkokäsitykseemme. Ekklesiologisesti Suomen evankelis-luterilainen kirkko ei ole kongregationalistinen eli seurakuntalähtöinen kirkko, jossa seurakunnan vanhemmisto tekee päätökset. Kirkkomme on episkopaalis-synodaalinen, jossa seurakunnat ja seurakuntayhtymät ovat alisteisia tuomiokapitulille ja piispalle.

Lainsäätäjä on ratkaissut tilanteet, joissa seurakuntaneuvostolla ja tuomiokapitulilla on erilainen näkemys kirkkoherran vaalitavasta, säätämällä päätösvalan asiasta tuomiokapitulille. Tuomiokapituli on tässä tapauksessa pitänyt välittömän vaalin etuja ja hyötyjä välillistä vaalia merkittävämpinä ja käyttänyt sille säädettyä päätösvaltaa. Samanlainen ratkaisu tehtiin muutama vuosi sitten lähes kaksi kertaa suuremmassa kaupunkiseurakunnassa Rovaniemellä, jossa kirkkovaltuusto äänin 28–5 pyysi välillistä vaalia ja tuomiokapituli määräsi välittömän vaalin pidettäväksi.

Seurakuntaneuvoston muistiossa viitataan kirkkohallituksen vuonna 2015 antamaan ohjeeseen (23/2015) ja erityisesti sen yhteen lauseeseen.

Ohjeessa todetaan: ”Päätöksen siitä, että kirkkoherra valitaan välillisellä vaalilla, tekee hiippakunnan tuomiokapituli. Se voi omassa harkinnassaan ottaa seurakunnan toimielimen perustelujen lisäksi huomioon oman näkemyksensä seurakunnan tarpeista. Käytännössä tuomiokapituli voi kuitenkin vain erityisestä syystä ratkaista vaalitavan seurakunnan pyynnöstä poikkeavasti.”

Ohje toteaa yksiselitteisesti, että päätöksen tekee tuomiokapituli. Edelleen ohjeessa todetaan, että seurakuntaneuvoston perustelujen lisäksi tuomiokapituli voi ottaa huomioon oman näkemyksensä seurakunnan tarpeista. Ohjekappaleen viimeisessä lauseessa todetaan, että tuomiokapituli voisi vain erityisestä syystä ratkaista vaalitavan seurakunnan pyynnöstä poikkeavasti. Tämä lause on mahdollisesti herättänyt hämmennystä seurakuntaneuvostossa. Tähän on syytä todeta kaksi näkökulmaa. Ensinnäkin Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulilla on ollut erityiset perusteet, jotka päätöksessä on todettu. Toiseksi – ja vielä olennaisemmin – kirkkohallituksen ohjeen sanamuoto saattaa olla epäselvä tai heijastella sen kirjoittaneen virkamiehen omia intressejä, koska ilmeistä on, että kirkkohallituksen ohje on luonteeltaan ohje, eikä sen sisältöä voi tulkita ristiriitaisesti lain sanamuotoon nähden.

Seurakuntaneuvoston muistio perustuu monilta osin ajatukseen siitä, että kirkkohallituksen ohje olisi normatiivinen ja ohjeella olisi mahdollista ”säätää” oikeasta laintulkinnasta. Tällaista normatiivista asemaa ohjeella ei kuitenkaan ole.

Kirkkolaissa ja kirkkojärjestyksessä on erikseen säädetty, mistä asioista kirkkohallitus voi antaa tarkempia määräyksiä. KL 5:7 mukaan kirkkohallitus antaa tämän lain ja kirkkojärjestyksen täytäntöönpanosta tarkempia määräyksiä siten kuin siitä tässä tai muussa laissa ja kirkkojärjestyksessä erikseen säädetään. Kirkkohallituksen määräysenantovalta on siten rajattu niihin asioihin, joista kirkkolaissa tai kirkkojärjestyksessä nimenomaisesti säädetään, eikä sillä ole yleistöimivaltaa antaa määräyksiä seurakunnille tai hiippakunnille.

Kirkkohallitukselle ei ole säädetty toimivaltaa antaa määräyksiä kirkkoherran vaalin toimittamisesta. Kirkkohallituksen ohje on luonteeltaan ohje, eikä sen sisältöä voi tulkita ristiriitaisesti lain sanamuotoon nähden. Ohjeella ei myöskään voida asettaa seurakunnille tai tuomiokapituleille velvoitteita, toisin kuin kirkkolain tai kirkkojärjestyksen säännöksillä.

Välitön vaali ei tarkoita, etteikö perustuslain 125 §:ssä mainittua hakijoiden taitoa, kykyä ja koeteltua kansalaiskuntoa arvioitaisi kuten muissakin virantäytöissä. Tämä arviointi tapahtuu tuomiokapitulissa kirkkoherran tehtäväkuvan ja viran erityisten tarpeiden pohjalta. Seurakuntalaisilla on välittömässä vaalissa mahdollisuus valita hyvistä ehdokkaista toivomansa paimen.

Kummassakin vaalitavassa prosessiin kuuluu hakijoiden arvioiminen viran tehtäväkuvan ja erityisten tarpeiden perusteella, eikä vaalitavalla ole sen suhteen merkitystä. Välittömässä vaalissa vaalisijoille ei aseteta hakijoita, jotka eivät olisi kelpoisia ja kykeneviä tuomiorovastin viran hoitamiseen.

Tuomiokapitulilla on erityisesti osaaminen, vastuu ja velvollisuus arvioida hakijoiden johtajaominaisuudet. Tuomiokapituli ja piispa vastaavat lakisääteisten tehtävänsä mukaisesti koko hiippakunnan papiston ohjaamisesta ja valvonnasta sekä seurakuntien hyvästä työyhteydestä. Tuomiokapituli myös toteuttaa ja arvioi papiston johtajuuskoulutuksen eri osiot. Vaaliehdotuksen yhteydessä tuomiokapituli voi käyttää halutessaan käyttäen myös ulkopuolisia asiantuntijoita, esimerkiksi soveltuvuusarviointoja.

Näkemyks kirkkoherran tehtäväkuvan painottumisesta seurakunnan hallintoon ja johtamiseen on yksipuolinen, eikä liian pitkälle vietyä edes toivottava. Seurakunta on perusolemukseltaan hengellinen yhteisö, Jeesuksen seuraajien perheväki, jonka paime-
nen tulee olla näkyvillä ja saavutettavissa seurakuntalaisten keskellä – olla sekä kiin-
nostunut nykyisistä seurakuntalaisista että olla tavoittamassa uusia.

Välillisen vaalin yhtenä heikkoutena ovat seurakuntalaisten näennäisiksi jäävät vaikutusmahdollisuudet. Jos virantäytöstä päättää seurakuntaneuvosto, on sen perustettava harkintansa hakijoiden taidon ja kyvyn arviointiin, eikä tässä valintatavassa ole mahdollista ottaa huomioon seurakuntalaisten toiveita tai mieltymyksiä. Vaalipaneeleita ja vaaliviestintää voidaan ja pitää tuki järjestää, mutta seurakuntalaisille ei voi antaa har-
hakuva siitä, että heillä olisi mahdollisuus vaikuttaa kirkkoherran valintaan. Välittö-
mässä vaalissa sen sijaan yhdistyvät hakijoiden huolellinen arviointi ja seurakuntalais-
ten aito mahdollisuus vaikuttaa oman seurakuntansa keskeisiin päätöksiin.

Äänestysprosentit ovat sekä seurakuntaneuvostojen ja kirkkovaltuustojen että kirkko-
herravaalien kohdalla olleet matalia. Edellisestä tuomiorovastin kansanvaalista on 20 vuotta. Silloin äänestysaktiivisuuden mataluus (2,2 %) osittain selittyi sillä, että valitus-
kierroksen johdosta vaali viivästyi noin parilla vuodella ja vaalissa käytetty äänioikeutet-
tujen luettelo oli vastaavasti parin vuoden takainen. Nykylainsäädännön mukaan tällai-
nen viivästyminen ei ole enää mahdollista.

Toisaalta on hyvä huomata, että seurakuntavaalien äänestysprosentit ovat tosiasialli-
sesti olleet samaa luokkaa. Viimeisessä seurakuntaneuvoston vaalissa tuomiokirkko-
seurakunnassa äänestysprosentti oli 9,8 %. Jos seurakuntaneuvosto olisi tullut valituksi huomattavan suurella äänestysprosentilla, esimerkiksi 30–40 prosentin aktiivisuudella, silloin voisi todeta, että demokratia toteutuisi paremmin. Tässä tapauksessa sen sijaan demokratia toteutuu paremmin, kun jokainen äänioikeutettu seurakuntalainen saa ää-
nestää.

Ensisijainen vaalitapa on kirkkolainsäädännön ja kirkon perinteen mukaisesti välitön kansanvaali. Oikeus kirkkoherran valintaan kuuluu koko seurakunnalle, eikä sitä pidä vähin perustein ottaa heiltä pois. Tavalliset seurakuntalaiset saavat valita itselleen so-
pivan kirkkoherran, joka myös omilla kasvoillaan edustaa koko seurakuntaa – on oman

kulmakunnan paimen. Vaaliehdotuksen tekee tuomiokapituli, joka varmistaa, että valinta tehdään vain sellaisista, joilla on kyky ja taito toimia vaativassa tehtävässä.

Vaalin aikana seurakunnalle syntyy hyvä ja luonteva mahdollisuus kertoa itsestään ja toiminnastaan, sitouttaa väkeä mukaan. Kandidaatit saavat aidosti olla kiinnostuneita seurakuntalaisista, kuulla heitä ja tutustua kunnolla alueen kysymyksiin, ihmisiin ja yhteistyökumppaneihin. Seurakuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet ovat tällöin laajat eikä valinta tapahdu vain pienessä piirissä. Tavallisten seurakuntalaisten mielipiteitä ja valtaa ei pidä pelätä, vaan niistä on syytä olla iloinen.

Hyviin kansanvaaleihin kuuluu laajaa viestintää, vaalipaneeleita, kohtaamisia ja keskusteluja eri puolilla seurakuntaa ja eri-ikäisten kanssa sekä tietenkin perinteiset vaalisaarnat, jotka tarjoavat mahdollisuuden nähdä kaikki kandidaatit jumalanpalveluksessa. Seurakuntalaisilla pitää olla mahdollisuus haastatella ja haastaa hakijoita. Vastaavasti tuomiorovastilla pitää olla halua ja rohkeutta kohdata ja kiinnostua ihmisistä.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunta on monella tavalla erityinen seurakunta, joka on myös erityisessä tilanteessa. Seurakunta on samanaikaisesti useiden keskustan eri alueiden kotiseurakunta, koko kaupunkia – Suomen pääkaupunkia – koskevien erilaisten toimintojen paikka sekä hiippakunnan pääseurakunta. Helsingin tuomiokirkkoseurakunnassa on viime kuukausina ja vuosina tehty myös suuria muutoksia ja toiminnassa on ollut muutoksia. Useilla seurakuntatyön osa-alueilla, esimerkiksi nuoriso- ja rippikoulutyössä ollaan murrosvaiheessa. Seurakuntatoiminnan ja toimintamahdollisuuksien suhteen on ollut huolta ja myös merkkejä näivettymisestä. Myös suhde seurakuntayhtymään ja kysymykset kirkkotiloista, rahoituksesta, alueellisuudesta ja toiminnan suunnasta, antavat seurakuntalaisille välittömän vaalin aikaan mahdollisuuden käydä keskusteluja ja tuoda tavallisen riviseurakuntalaisen näkemys esiin. Henkilövaalit synnyttävät nostetta ja mahdollisuuden luoda keskustelua koko seurakunnan työn sisälöistä, painotuksista ja tavoista.

Tiedote 2.6.2025 Helsingin tuomiokirkkoseurakunta

Kirkkoherran vaalitapa päätettiin toisin kuin seurakuntaneuvosto esitti – seurakuntaneuvosto hämmästelee

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto on yllättyneenä vastaanottanut tuomiokapitulin päätöksen toimia kirkkoherran vaalitavassa seurakunnan pyynnön ja kapitulin esittelijän pohjaesityksen vastaisesti. Kapitulituli päätti 21.5.2025 julistaa viran haettavaksi välittömällä vaalitavalla, vaikka seurakuntaneuvosto oli keväällä tehnyt selkeän ja laajasti perustellun esityksen välillisen vaalitavan puolesta.

Seurakuntaneuvosto katsoo, että päätös on tehty ilman riittäviä perusteita, ja pyytää tuomiokapitulia tutkimaan päätöksensä oikeellisuuden. Seurakuntaneuvoston näkemyksen mukaan riittäviä perusteita poiketa seurakunnan esityksestä ei ole esitetty.

Mistä on kyse?

Kirkkojärjestyksen tulkintaohjeen mukaan tuomiokapituli voi poiketa seurakunnan esityksestä vaalitavasta vain erityisestä syystä ja päätöksen tulee perustua seurakunnan tarpeeseen. Tässä tapauksessa tuomiokapituli ei ole osoittanut tällaista erityistä syytä. Päinvastoin se on ottanut seurakunnan pyynnössään ilmaisevat tarpeet osaksi omaa päätöstään, mutta tehnyt siitä silti vastakkaisen johtopäätöksen.

Seurakuntaneuvosto katsoo, ettei päätös noudata lainsäätäjän tarkoitusta eikä aiempaa hallintokäytäntöä. Muiden tuomiokirkkoseurakuntien ja Helsingin hiippakunnan omassa historiassa seurakunnan esitys on poikkeuksetta ollut päätöksen perusteena – 2018 edellisen Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran vaalissa välillinen vaalitapa päätettiin oleellisesti samoilla perusteilla.

Miksi välillinen vaali?

Seurakuntaneuvosto päätti keväällä 80 % äänten enemmistöllä ehdottaa välillistä vaalitapaa, koska se mahdollistaa kaikkien viranhakijoiden laajaan pätevyysarviointiin perustuvan johtajavalinnan. Tuomiokirkkoseurakunta tarvitsee osaavaa hallinnon ja henkilöstön johtajaa. Nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä ja kyvyssä vastata taloudellisiin haasteisiin kirkkoherran rooli strategisena johtajana ja seurakuntalaisten tarpeiden tunnistajana korostuu entisestään.

Välillinen vaalitapa mahdollistaa hakijoiden perusteellisen arvioinnin ja paremman kokonaisarvion johtamiskyvystä – tämä ei ole kirkollisen demokratian vastakohta, vaan osa sen toteutumista. Seurakuntalaiset valitsevat luottamushenkilöt, jotka ovat päätöksestä vastuussa.

Kirkollinen demokratia ei ole sanahelinää

Seurakuntaneuvosto on sitoutunut läpinäkyvään, avoimeen ja vuorovaikutteiseen kirkkoherran valintaan. Vaalitapaa ei tule käyttää viestinä suuntaan tai toiseen – vaan välineenä löytää paras mahdollinen johtaja seurakunnalle. Demokratiaan kuuluu myös se, että paikallista harkintaa ja asiantuntemusta kunnioitetaan.

Pidämme tuomiokapitulin päätöstä huolestuttavana myös koko kirkon kannalta. Jos jatkossa seurakunnan perustellusta esityksestä voidaan poiketa ilman erityisiä syitä, mitä tämä tarkoittaa kirkkoherran vaalien oikeusvarmuuden ja seurakunnan itsehallinnon näkökulmasta?

Lisätietoja:

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvoston varapuheenjohtaja
Lari Ahokas, puh. 045 618 8880, lari.ahokas@iki.fi

21.05.2025

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli

Tuomiokapitulin istunto

Kokousaika	21.05.2025 09:15 -	
Kokouspaikka	Tuomiokapituli, Bulevardi 16 B, V kerros	
Osallistujat	Teemu Laajasalo	piispa, puheenjohtaja, poissa § 24 käsittelyn ajan (HL 28 § 1 mom. 1 kohta)
	Marja Heltelä	tuomiorovasti, vpj., este
	Anna Saurama	maallikkojäsen, este
	Anna-Maija Viljanen-Pihkala	pappisasessori, poissa § 4 käsittelyn ajan (HL 28 § 1 mom. 7 kohta), puheenjohtaja § 24 käsittelyn ajan
	Jukka Pakarinen	pappisasessori, poissa § 3 käsittelyn ajan (HL 28 § 1 mom. 1 kohta)
	Ritva Saario	lakimiesasessori
	Reijo Liimatainen	hiippakuntadekaani, poissa § 3 käsittelyn ajan (HL 28 § 1 mom. 7 kohta)
Varajäsenet	Ulla Kosonen	1. pappisvarajäsen
	Juha Ilonen	2. pappisvarajäsen, este
	Maika Vuori	3. pappisvarajäsen, este
	Janne Silvast	4. pappisvarajäsen, läsnä § 3 käsittelyn ajan
Läsnäolo-oikeutetut	Signe Jauhiainen	hiippakuntavaltuuston pj., poistui istunnosta § 3 käsittelyn aikana klo 10.40.
Sihteeri	Antti Luoma	notaari

21.05.2025

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli

§ 1 Kokoustiedot

Kokouksen avaus

Piispa Teemu Laajasalo avaa istunnon.

Signe Jauhiainen lukee Apostolien tekojen luvusta 27:27–44.

Laulettiin virsi 903: 1–2, 6

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Esitys Kokous todetaan laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös Kokous todetaan laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskijoiden valinta

Esitys Pöytäkirjantarkastajaksi valitaan Signe Jauhiainen.

Päätös Pöytäkirjantarkastajaksi valittiin Anna-Maija Viljanen-Pihkala.

21.05.2025

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli

§ 4 Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran viran haettavaksi julistaminen

Diaarinumero DHEL/131/01.01.01/2025

Esittelijä notaari Antti Luoma

Perustelut Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran virka tulee avoimeksi kirkkoherra Marja Heltelän irtisanouduttua kirkkoherran virasta 1.4.2026 lukien.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto käsitteli viran avoimeksi tuloa 10.3.2025 / 30 §, jolloin se nimesi kirkkoherran vaalin valmistelutyöryhmään seurakuntaneuvoston valmisteluvaliokunnan lisäksi seurakuntaneuvoston mielipideryhmien nimeäminä edustajina Hilla Hallahan, Helena Hallanoron, Salli Ahtiainen-Helanteen ja Juha-Pekka Hipin. Seurakuntaneuvoston valmisteluvaliokunta on muodostettu seurakuntaneuvostossa 10.2.2025 / 14 § seuraavasti: Lari Ahokas, Liisa-Maria Voipio-Pulkki, Seija Muurinen ja Jukka Leppilampi. Valmistelutyöryhmän puheenjohtajana toimii Lari Ahokas. Hänen lisäkseen asiaan liittyvän viestinnän koordinointiin osallistuu Miriikka Laakkonen.

Valmisteluvaliokunta kokousti 25.3.2025. Kokouksessa valmisteltiin luonnos lausunnoksi kirkkoherran viran erityisistä tarpeista. Valmistelutyöryhmä päätti myös esittää seurakuntaneuvostolle, että kirkkoherra valittaisiin välillisellä vaalilla.

VAALITAPA

Kirkkojärjestyksen 8 luvun 18 §:n mukaan *tuomiokapituli voi kirkkovaltuuston tai seurakuntaneuvoston pyynnöstä päättää, että kirkkoherra valitaan vaalilla, jonka toimittaa kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto (kirkkoherran välillinen vaali).*

Tuomiokapituli voi päättää, että yhteinen kirkkoherra valitaan kirkkoherran välillisellä vaalilla, jos jokin asianomaisista seurakunnista sitä pyytää.

Päätös kirkkoherran välillisen vaalin toimittamisesta tulee tehdä ennen viran haettavaksi julistamista

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto käsitteli kirkkoherran vaalin vaalitapaa 7.4.2025 / 42 §. Seurakuntaneuvosto päätti pyytää tuomiokapitulilta, että kirkkoherran vaali toimitettaisiin välillisenä vaalina, jolloin vaalin toimittaa seurakuntaneuvosto. Seurakuntaneuvoston päätöksen perusteluissa todetaan, että välillinen vaali antaa välitöntä vaalia paremmat ja

21.05.2025

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli

monipuolisemmat mahdollisuudet arvioida hakijoiden kykyä ja taitoa kirkkoherran viran hoidossa.

Kirkkoherran vaalista on viestitty seurakuntalaisille 4.3.2025 seurakunnan internet-sivuilla ja somekanavissa ja viestinnässä on kerrottu eri vaalitavoista. Seurakuntaneuvoston päätöksen mukaan seurakunnalle ole tullut palautetta, joka antaisi aihetta vaalin toimittamiseen välittömänä vaalina.

Seurakuntaneuvoston päätös pyytää vaalia toimitettavaksi välillisenä ei ollut yksimielinen. Kokouksessa tehtiin vastaesitys, että tuomiokapitulilta ei pyydetäisi vaalin toimittamista välillisenä vaalina. Pohjaesitys, jonka mukaan tuomiokapitulilta pyydetäisiin vaalin toimittamista välillisenä, sai 12 ääntä ja vastaesitys sai 3 ääntä.

VIRAN ERITYISET TARPEET

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto antoi lausunnon kirkkoherran viran erityisistä tarpeista niin ikään kokouksessaan 7.4.2025 / 42 §. Valmistelutyöryhmän luonnos toimi pohjaesityksenä, johon tehtiin muutoksia seurakuntaneuvoston kokouksessa. Asian käsittelyn päätteeksi seurakuntaneuvosto antoi lausunnokseen viran erityiset tarpeet seuraavasti:

Etsimme kokemutta ja innovatiivista johtajaa seurakuntaamme

Kirkkoherran tehtävän menestyksellinen hoitaminen Helsingin tuomiokirkkoseurakunnassa edellyttää

- *kokemusta ja taitoa suuren seurakunnan johtamisesta, mukaan lukien henkilöstö- ja taloushallinto*
- *kirkon hallinnon tuntemusta kokonaiskirkollisella, hiippakunnallisella, seurakuntayhtymän ja paikallisella tasolla*
- *syvää teologista osaamista sekä sen soveltamista muuttuvassa toimintaympäristössä*
- *kykyä monipuoliseen yhteiskunnalliseen verkostoitumiseen ja näkemystä seurakunnan roolista arvokeskustelussa*
- *halua toimia avarakatseisen ja yhdenvertaisuutta edistävän seurakunnan kasvoina*
- *kiinnostusta edistää ekumeenista ja uskontojen välistä yhteistyötä*
- *erinomaisia vuorovaikutus- ja neuvottelutaitoja*

Lisäksi arvostamme

- *kokemusta seurakuntalaisia osallistavien menetelmien hyödyntämisestä ja kiinnostusta niiden kehittämiseen*

21.05.2025

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli

- kykyä toimia proaktiivisesti kompleksisessa toimintaympäristössä
- ymmärrystä monikanavaisen viestinnän merkityksestä
- kielitaitoa ja monipuolista, myös kansainvälistä, työkokemusta
- osaamista yhdenvertaisuuden, syrjimättömyyden ja tasa-arvon edistämisessä

Seurakunta on lähettänyt myös seuraavat tiedot viran haettavaksi julistamista varten:

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli julistaa haettavaksi Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran viran. Kirkkoherran valitsee seurakuntaneuvosto. Kirkkoherran virkaa hakevan tulee olla ylemmän pastoraalitutkinnon suorittanut pappi. Viran kielitaitovaatimuksena on suomen kielen erinomainen suullinen ja kirjallinen taito sekä ruotsin kielen tyydyttävä ymmärtämisen taito. Hakemuksen liitteenä tulee olla nimikirjaote, josta ilmenee esteettömyys hakea kirkkoherran virkaa sekä lääkärintodistus. Lääkärintodistuksesta tulee ilmetä, että sen käyttötarkoituksena on kirkkoherran viran hakeminen.

Hakuaika virkaan päättyy 19.6. klo xxxx. Viran hakijoita pyydetään varautumaan Tuomiokapitulin haastatteluun xxxx ja xxxx.

Tehtävään haetaan ensisijaisesti Kirkkokryn sähköisellä hakulomakkeella. Toissijaisesti hakemukset voi lähettää Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulille osoitettuna osoitteella Bulevardi 16 B, 00120 Helsinki; sähköposti: helsinki.tuomiokapituli@evl.fi.

Lisätietoja seurakunnasta antaa vs. kirkkoherra Mari-Anna Auvinen, p. 050 3255251 to 5.6., ti 10.6. ja to 12.6. klo 12-15.

Organisaation kuvaus

Helsingin tuomiokirkkoseurakunta on pääkaupungin ydinkeskustassa toimiva dynaaminen seurakunta, jonka alueelle ovat keskittyneet mm. valtioneuvosto, yliopisto, satama, ministeriöt, kaupungintalo, päärautatieasema sekä monet yritykset ja kulttuurilaitokset. Seurakunnassa on lähes 30 000 jäsentä, ja sen alueella asuu noin 60 000 asukasta. Lisäksi keskustan alueella käy päivittäin töissä ja vieraillee useita kymmeniä tuhansia ihmisiä eri puolilta pääkaupunkia, Suomea ja ulkomaita. Seurakunnassa on reilut 50 kuukausipalkkaista työntekijää. Lisäksi toiminnoista vastaa suuri joukko seurakuntalaisia. Seurakunnan arvot ovat oikeudenmukaisuus, rohkeus ja yhteisöllisyys. Strategiamme ytimessä on toivon yhteisöjen rakentaminen. Toimimme kolmella tasolla: yhteiskunnan, kaupungin ja paikallistasolla. Seurakuntamme palvelee eteläisen Helsingin asukkaita elämän kaikissa vaiheissa.

21.05.2025

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli

HAETTAVAKSI JULISTAMINEN

Kirkkojärjestyksen 8 luvun 19 §:n mukaan, *kun kirkkoherran tai kappalaisen virka on tullut avoimeksi, tuomiokapitulin on julistettava virka haettavaksi. Hakuaika on vähintään 14 päivää siitä, kun ilmoitus on julkaistu.*

Kirkkojärjestyksen 8 luvun 21 §:n 3 momentin mukaan *kirkkoherran välillistä vaalia varten tuomiokapituli antaa hakijoista lausunnon seurakunnalle. Lausunnossa todetaan hakijoiden kelpoisuus ja arvioidaan heidän taitonsa ja kykynsä haettavana olevaan virkaan ottaen huomioon viran erityiset tarpeet.*

Annettaneen lausunnon valmistelu piispa Teemu Laajasalolle.

Kirkkojärjestyksen 8 luvun 24 §:n 1 momentin mukaan *tuomiokapituli määrää henkilön, jonka tehtävänä on kirkkoherran välillisen vaalin valmistelemisen seurakunnassa. Määrätään vaalin valmistelijaksi Janne Silvast.*

Tuomiokapituli voi päättää haastattelupäivän ja haastatteluryhmän.

Evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta annetun lain 13 §:n mukaisesti *kirkkoherran viran hakijan on liitettävä hakemusasiakirjoihin tehtävän hoidon terveydellisiä edellytyksiä koskevat tiedot sekä tarvittaessa osallistuttava tuomiokapitulin määräyksestä asian selvittämiseksi suoritettaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin.*

Esitys

- a) *Julistettaneen* Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran virka haettavaksi välillisellä vaalilla, jonka toimittaa seurakuntaneuvosto;
- b) *määrättäneen* vaalin valmistelijaksi Janne Silvast;
- c) *annettaneen* piispa Teemu Laajasalolle valmisteltavaksi lausunto hakijoiden kelpoisuudesta sekä taidosta ja kyvystä haettavana olevaan virkaan;
- d) *päätettäneen* haastattelupäiväksi 27.8. ja 28.8.2025 ja valittaneen haastatteluryhmään piispa Teemu Laajasalo, lakimiesasessori Ritva Saario, virkaan valittu hiippakuntadekaani ja maallikkojäsen Anna Saurama;
- e) *hyväksyttäneen* seuraava hakukuulutus:

21.05.2025

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli julistaa haettavaksi Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran viran vaalilla, jonka toimittaa seurakuntaneuvosto.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunta on pääkaupungin ydinkeskustassa toimiva dynaaminen seurakunta, jonka alueelle ovat keskittyneet mm. valtioneuvosto, yliopisto, satama, ministeriöt, kaupungintalo, päärautatieasema sekä monet yritykset ja kulttuurilaitokset. Seurakunnassa on lähes 30 000 jäsentä, ja sen alueella asuu noin 60 000 asukasta. Lisäksi keskustan alueella käy päivittäin töissä ja vierailee useita kymmeniä tuhansia ihmisiä eri puolilta pääkaupunkia, Suomea ja ulkomaita. Seurakunnassa on reilut 50 kuukausipalkkaista työntekijää. Lisäksi toiminnoista vastaa suuri joukko seurakuntalaisia. Seurakunnan arvot ovat oikeudenmukaisuus, rohkeus ja yhteisöllisyys. Strategiamme ytimessä on toivon yhteisöjen rakentaminen. Toimimme kolmella tasolla: yhteiskunnan, kaupungin ja paikallistasolla. Seurakuntamme palvelee eteläisen Helsingin asukkaita elämän kaikissa vaiheissa.

Etsimme kokenutta ja innovatiivista johtajaa seurakuntaamme.

Kirkkoherran viran menestyksellinen hoitaminen Helsingin tuomiokirkkoseurakunnassa edellyttää

- kokemusta ja taitoa suuren seurakunnan johtamisesta, mukaan lukien henkilöstö- ja taloushallinto
- kirkon hallinnon tuntemusta kokonaiskirkollisella, hiippakunnallisella, seurakuntayhtymän ja paikallisella tasolla
- syvää teologista osaamista sekä sen soveltamista muuttuvassa toimintaympäristössä
- kykyä monipuoliseen yhteiskunnalliseen verkostoitumiseen ja näkemystä seurakunnan roolista arvokeskustelussa
- halua toimia avarakatseisen ja yhdenvertaisuutta edistävän seurakunnan kasvoina
- kiinnostusta edistää ekumeenista ja uskontojen välistä yhteistyötä
- erinomaisia vuorovaikutus- ja neuvottelutaitoja

Helsingin tuomiorovastin tehtävän menestyksellinen hoitaminen edellyttää

- ymmärrystä tuomiokapitulin työskentelystä
- ymmärrystä ison seurakuntayhtymän ja seurakunnan välisestä yhteistyöstä

Lisäksi arvostamme

21.05.2025

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli

- kokemusta seurakuntalaisia osallistavien menetelmien hyödyntämisestä ja kiinnostusta niiden kehittämiseen
- kykyä toimia proaktiivisesti kompleksisessa toimintaympäristössä
- ymmärrystä monikanavaisen viestinnän merkityksestä
- kielitaitoa ja monipuolista, myös kansainvälistä, työkokemusta
- osaamista yhdenvertaisuuden, syrjimättömyyden ja tasa-arvon edistämisessä

KELPOISUUS JA HAKUOHJEET

Tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran virkaa hakevan tulee olla ylemmän pastoraalitutkinnon suorittanut pappi. Viran kielitaitovaatimuksena on suomen kielen erinomainen suullinen ja kirjallinen taito sekä ruotsin kielen tyydyttävä ymmärtämisen taito. Hakemuksen liitteenä tulee olla nimikirjaote sekä lääkärintodistus. Lääkärintodistuksesta tulee ilmetä, että sen käyttötarkoituksena on kirkkoherran viran hakeminen. Virantäytössä voidaan käyttää hyväksi psykologista soveltuvuusarviointia.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran viran palkkaus palvelussuhteen alkaessa on 7 387 e, joka määräytyy kirkon ylimmän johdon palkkausjärjestelmän hinnoitteluryhmän K 50 mukaisesti. Lisäksi valittavalle henkilölle maksetaan kirkon keskusrahaston varoista erikseen maksettava tuomiorovastin palkkio (288,62 e/kk). Hakijalla on lisäksi mahdollisuus esittää palkkatoive.

Hakuaika virkaan päättyy **keskiviikkona 18.6.2025 klo 15.00**. Viran hakijoita pyydetään varautumaan tuomiokapitulin haastatteluun 27.8. ja 28.8.2025. Tuomiokapituli antaa hakijoista lausunnon seurakunnalle. Virka täytetään 1.4.2026 lukien tai sopimuksen mukaan.

Tehtävään haetaan ensisijaisesti KirkkoRekryn sähköisellä hakulomakkeella. Toissijaisesti hakemukset voi lähettää Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulille osoitettuna osoitteella Bulevardi 16 B, 00120 Helsinki; sähköposti: helsinki.tuomiokapituli@evl.fi.

Lisätietoja: notaari Antti Luoma, antti.luoma@evl.fi, 040 8252 596

f) *tarkastettaneen* pöytäkirja tältä osin istunnossa

Asian käsittely

Teemu Laajasalo teki muutosesityksen, että Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherra valittaisiin välittömällä vaalilla seuraavin perusteluin:

21.05.2025

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli

"Välitön kirkkoherranvaali eli niin sanottu kansanvaali on ensisijainen vaalitapa ja toteuttaa parhaiten kirkkolaissa edellytettyjä seurakuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Välitön vaali tuo koko seurakunnalle ja erityisesti valitulle kirkkoherralle näkyvyyttä, joka antaa hyvät edellytykset luoda yhteyksiä seurakuntalaisiin ja alueen toimijoihin heti virkauran alussa. Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kohdalla tämä on erityisen merkityksellistä seurakunnan erityisaseman vuoksi. Suoraan seurakuntalaisilta saatu valtuutus antaa myös vahvan mandaatin toimia seurakunnan johtajana ja työskennellä yhteistyössä seurakuntaneuvoston kanssa.

Näistä syistä esitän, että vaali toimitetaan välittömänä vaalina."

Laajasalon muutosesityksen mukaan:

- a) julistetaan Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran virka haettavaksi välittömällä vaalilla, jossa seurakunnan kirkkoherran valitsevat seurakunnan tässä vaalissa äänioikeutetut jäsenet;
- b) annetaan piispa Teemu Laajasalolle valmisteltavaksi vaaliehdotus;
- c) päätetään haastattelupäiväksi 27.8. ja 28.8.2025 ja valitaan haastatteluryhmään piispa Teemu Laajasalo, lakimiesasessori Ritva Saario, virkaan valittu hiippakuntadekaani ja maallikkojäsen Anna Saurama;
- d) hyväksytään seuraava hakukuulutus:

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli julistaa haettavaksi Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran viran välittömällä vaalilla, jossa kirkkoherran valitsevat seurakunnan tässä vaalissa äänioikeutetut jäsenet.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunta on pääkaupungin ydinkeskustassa toimiva dynaaminen seurakunta, jonka alueelle ovat keskittyneet mm. valtioneuvosto, yliopisto, satama, ministeriöt, kaupungintalo, päärautatieasema sekä monet yritykset ja kulttuurilaitokset. Seurakunnassa on lähes 30 000 jäsentä, ja sen alueella asuu noin 60 000 asukasta. Lisäksi keskustan alueella käy päivittäin töissä ja vierailee useita kymmeniä tuhansia ihmisiä eri puolilta pääkaupunkia, Suomea ja ulkomaita. Seurakunnassa on reilut 50 kuukausipalkkaista työntekijää. Lisäksi toiminnoista vastaa suuri joukko seurakuntalaisia. Seurakunnan arvot ovat oikeudenmukaisuus, rohkeus ja yhteisöllisyys. Strategiamme ytimessä on toivon yhteisöjen rakentaminen. Toimimme kolmella tasolla: yhteiskunnan, kaupungin ja paikallistasolla. Seurakuntamme palvelee eteläisen Helsingin asukkaita elämän kaikissa vaiheissa.

21.05.2025

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli

Etsimme kokenutta ja innovatiivista johtajaa seurakuntaamme.

Kirkkoherran viran menestyksellinen hoitaminen Helsingin tuomiokirkkoseurakunnassa edellyttää

- kokemusta ja taitoa suuren seurakunnan johtamisesta, mukaan lukien henkilöstö- ja taloushallinto
- kirkon hallinnon tuntemusta kokonaiskirkollisella, hiippakunnallisella, seurakuntayhtymän ja paikallisella tasolla
- syvää teologista osaamista sekä sen soveltamista muuttuvassa toimintaympäristössä
- kykyä monipuoliseen yhteiskunnalliseen verkostoitumiseen ja näkemystä seurakunnan roolista arvokeskustelussa
- halua toimia avarakatseisen ja yhdenvertaisuutta edistävän seurakunnan kasvoina
- kiinnostusta edistää ekumeenista ja uskontojen välistä yhteistyötä
- erinomaisia vuorovaikutus- ja neuvottelutaitoja

Helsingin tuomiorovastin tehtävän menestyksellinen hoitaminen edellyttää

- ymmärrystä tuomiokapitulin työskentelystä
- ymmärrystä ison seurakuntayhtymän ja seurakunnan välisestä yhteistyöstä

Lisäksi arvostamme

- kokemusta seurakuntalaisia osallistavien menetelmien hyödyntämisestä ja kiinnostusta niiden kehittämiseen
- kykyä toimia proaktiivisesti kompleksisessa toimintaympäristössä
- ymmärrystä monikanavaisen viestinnän merkityksestä
- kielitaitoa ja monipuolista, myös kansainvälistä, työkokemusta
- osaamista yhdenvertaisuuden, syrjimättömyyden ja tasa-arvon edistämisessä

KELPOISUUS JA HAKUOHJEET

Tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran virkaa hakevan tulee olla ylemmän pastoraalitutkinnon suorittanut pappi. Viran kielitaitovaatimuksena on suomen kielen erinomainen suullinen ja kirjallinen taito sekä ruotsin kielen tyydyttävä ymmärtämisen taito.

21.05.2025

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli

Hakemuksen liitteenä tulee olla nimikirjaote sekä lääkärintodistus. Lääkärintodistuksesta tulee ilmetä, että sen käyttötarkoituksena on kirkkoherran viran hakeminen. Virantäytössä voidaan käyttää hyväksi psykologista soveltuvuusarviointia.

Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran viran palkkaus palvelussuhteen alkaessa on 7 387 e, joka määräytyy kirkon ylimmän johdon palkkausjärjestelmän hinnoitteluryhmän K 50 mukaisesti. Lisäksi valittavalle henkilölle maksetaan kirkon keskusrahaston varoista erikseen maksettava tuomiorovastin palkkio (288,62 e/kk). Hakijalla on lisäksi mahdollisuus esittää palkkatoive.

Hakuaika virkaan päättyy **keskiviikkona 18.6.2025 klo 15.00**. Viran hakijoita pyydetään varautumaan tuomiokapitulin haastatteluun 27.8. ja 28.8.2025. Virka täytetään 1.4.2026 lukien tai sopimuksen mukaan.

Tehtävään haetaan ensisijaisesti KirkkoRekryn sähköisellä hakulomakkeella. Toissijaisesti hakemukset voi lähettää Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulille osoitettuna osoitteella Bulevardi 16 B, 00120 Helsinki; sähköposti: helsinki.tuomiokapituli@evl.fi.

Lisätietoja: notaari Antti Luoma, antti.luoma@evl.fi, 040 8252 596

e) Tarkastetaan pöytäkirja tältä osin istunnossa.

Jukka Pakarinen, Ritva Saario ja Ulla Kosonen kannattivat Laajasalon muutosesitystä.

Suoritettiin äänestys pohjaesityksen ja muutosesityksen välillä.

Pohjaesitys, jonka mukaan Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran virka täytetään välillisenä vaalina, sai 1 äänen. Välillisen vaalitavan puolesta äänesti Reijo Liimatainen.

Muutosesitys, jonka mukaan Helsingin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran virka täytetään välittömänä vaalina, sai 4 ääntä. Välittömän vaalitavan puolesta äänestivät Teemu Laajasalo, Ulla Kosonen, Ritva Saario ja Jukka Pakarinen.

Päätös	Päätettiin muutosesityksen mukaisesti.
Toimenpiteet	Pöytäkirjanote: Helsingin tuomiokirkkoseurakunta. Hakuilmoitus tuomiokapitulin internet-sivulle ja KirkkoRekry-järjestelmään.
Muutoksenhaku	Päätökseen ei kirkkolain 12 luvun 4 §:n mukaan saa hakea muutosta.

21.05.2025

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli

21.05.2025

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli

§ 25 Istunnon päätös

Piispa Teemu Laajasalo päätti istunnon kello 11.56.

Kokouksen puolesta

Antti Luoma
sihteeri

Pöytäkirjantarkastus

Kokouksen pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun ja tehtyjen päätösten mukaiseksi.

Anna-Maija Viljanen-Pihkala
pöytäkirjantarkastaja

Allekirjoitukset on tehty Domus-asianhallintajärjestelmään.

20.08.2025

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli

§ 26 Istunnon päätös

Piispa Teemu Laajasalo päätti istunnon kello 15:24.

Kokouksen puolesta

Antti Luoma
sihteeri § 1–23

Ritva Saario
sihteeri § 24–26

Pöytäkirjantarkastus

Kokouksen pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun ja tehtyjen päätösten mukaiseksi.

Jukka Pakarinen
pöytäkirjantarkastaja

Allekirjoitukset on tehty Domus-asianhallintajärjestelmään.

20.08.2025

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli

Valitusosoitus – kirkollisasiat

Valitusoikeus ja valitusperusteet	Tuomiokapitulin päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella. Valitusoikeus on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen. Hankintaa koskevasta päätöksestä ei kirkkolain 24 luvun 14 §:n nojalla saa tehdä kirkollisvalitusta sillä perusteella, että päätös on julkisista hankinnoista annetun lain (1505/1992) vastainen, jos asian tutkiminen kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan.
Valitusviranomainen	Valitusviranomaisen ja yhteystiedot: Helsingin hallinto-oikeus Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI Telekopio: 029 56 42079 Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Valitusaika ja sen alkaminen	Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa tuomiokapitulin päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Sähköisen tiedoksiannon osalta asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.
Valituskirjelmä	Valituskirjelmän sisältö: Valituskirjelmässä on ilmoitettava - valittajan nimi ja yhteystiedot - postiosoite ja puhelinnumero, johon asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa - päätös, johon haetaan muutosta - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi ja - perusteet, joilla muutosta vaaditaan - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä,

20.08.2025

Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli

	myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle. Valituskirjelmän liitteet - valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen; - selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta; - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomaisen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.
Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle	Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Helsingin hallinto-oikeudelle. Jos valituksen viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä tai joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valituskirjelmän voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.
Lisätietoja	
Oikeudenkäynti maksu	Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n ja oikeusministeriön asetuksen 1020/2024 nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa 310 euroa, jollei lain 4, 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Linkki tuomioistuinmaksulakiin (1455/2015): https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=tuomioistuinmaksulaki#P5 Linkki oikeusministeriön asetukseen (1020/2024) https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/saaduskokoelma/2024/1020